

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | рнидс.срб | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ 2016. ГОДИНЕ

Данко Јевтовић

директор

Београд, фебруар 2017.

Садржај:

Увод	4
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	4
Кратки преглед најважнијих догађаја у години	4
Приливи и реализација	6
Послови Регистра и тржиште домена	7
Систем за регистрацију и доступност назива домена	7
ИКТ инфраструктура	7
Систем за регистрацију назива домена	7
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	9
Систем за разрешење DNS упита	9
Безбедност Регистра	9
Остали ИКТ сервиси	10
Развој и примена правила за регистрацију	10
Унапређивање аката о регистрацији	10
Обављени послови регистрације	11
Надзор над применом аката о регистрацији	12
Решавање спорова у вези са називом домена	13
Развој тржишта домена	13
Број домена	13
Поређење са прогнозираним вредностима	16
Статистичка анализа	18
Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	19
Едукативно-промотивне кампање	21
Интернет присуство РНИДС-а	23
Анализе тржишта домена	27
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	29
Међународна сарадња	31
Службена путовања током 2016.	32
Пословање Канцеларије	34
Ефикасност и ефективност пословања	34
Финансије	34
Набавке	34
Примена ИКТ у пословању	35
Редовни послови Канцеларије	36
Правни послови	36
Рачуноводство и ревизија	36
Ангажман професионалних услуга	38
Подршка раду Фондације	39
Јавност рада	39
Сајт Фондације рнидс.срб / rnids.rs	39
Подршка органима и телима Фондације	40
Подршка Управном одбору	41

Подршка Конференцији суоснивача	41
Подршка развоју Интернета у Србији	43
Сарадња са државним институцијама	43
Министарство трговине, туризма и телекомуникација	43
Министарство државне управе и локалне самоуправе	44
Дирекција за електронску управу	44
Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге	44
Управа за заједничке послове републичких органа	45
Завод за интелектуалну својину	45
Односи са интернет заједницом	46
Програми едукације	47
Организација и суорганизација скупова	48
Управљање Интернетом	52
Internet Governance Forum	52
SEEDIG	53
Учешће у радним групама ICANN	53
RSNOG	55
RSNOG конференција	55
RNIDS-CERT	56
Финансијски извештаји	57
Биланс успеха	57
Биланс стања	58
Реализација Финансијског плана	60
Преглед финансијских средстава	65
ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за 2016.	66

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током 2016. године:

- DNS сервис је функционисао са **100%** расположивости
- Сервиси за регистрацију су функционисали са **99,94%** расположивости ¹
- Прихваћено је 2.056 аванса за услугу регистрације
- Укупни **прилив** у години износи 133.377.112 динара, са ПДВ-ом

На крају 2016. године:

- **Стање средстава** износи 62.360.119 динара, прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупан број **регистрованих назива домена** је: 93.711 .RS и 2.736 СРБ
- Број суоснивача РНИДС-а износи 69
- Број овлашћених регистара РНИДС-а износи 40

Кратки преглед најважнијих догађаја у години

Најважније активности и догађаји током 2016. били су:

- Одржана су две седнице Конференције суоснивача
- На изборној седници 20. 2. 2016. изабран је нови сазив Управног одбора РНИДС-а
- Припремљен је и пуштен је у рад нови Систем за регистрацију назива интернет домена
- Конференција суоснивача је усвојила нове Опште услове регистрације, који су ступили на снагу са преласком на нови Систем за регистрацију назива домена
- Одржан је седми Дан интернет домена Србије (ДИДС) и у склопу њега други Регионални интернет форум (РИФ)
- Обележено је 10 година од одржавања покретачког састанка оснивача РНИДС-а и 10 година од оснивања (закључивања Уговора од оснивању) РНИДС-а
- Поводом годишњице .СРБ домена одржан је скуп „Ћирбастерс“
- Одржана је панел дискусија „Спамовање лудом радовање“ у оквиру месеца интернет безбедности
- У Београду је одржана Генерална скупштина Удружења европских националних регистара интернет домена највишег нивоа (CENTR), чији је РНИДС члан, као и Европски дан регистрара, уз учешће бројних европских регистрара и националних регистара
- Изабрани су финалисти Конкурса "Прави примери интернет присуства"
- Сprovedена је едукативно-промотивна кампања „Мој посао, мој домен“
- У сарадњи са РТС-ом је израђен и емитован документарцац "1 Интернет, 3 домена, 4 државе"

¹ Недоступност је највећим делом резултат планираног искључења Система за регистрацију назива домена ради миграције података на нову софтверску платформу.

- Током године РНИДС је добио три нова овлашћена регистра РНИДС-а, а један је престао са радом
- Одржане су три конференције овлашћених регистара РНИДС-а
- Израђен је Акциони план за унапређивање комуникација са ОР-овима
- Директор је обавио појединачне разговоре са овлашћеним регистрима РНИДС-а (Летњи позиви)
- РНИДС је проглашен ИКТ системом од посебног значаја, у смислу Закона о информационој безбедности
- Закључен је Споразум о сарадњи са CERT-ом МУП-а Србије
- Директор РНИДС-а је изабран за ризничара удружења CENTR
- РНИДС је постао члан RIPE NCC
- Набављене су Микрософт лиценце за серверску инфраструктуру Система за регистрацију и Офис 365 пословни систем за Канцеларију, Управни одбор и Статутарну комисију
- Спроведен је тендер за набавку мрежне опреме (10G свичеви)
- Управни одбор је усвојио План и програм за 2017, на основу кога је Канцеларија припремила предлог Финансијског плана (буџета)

—

Ова година је по оцени директора била врло успешна. Током целе 2016. је обележавано 10 година од оснивања РНИДС-а, поводом чега су била организована два скупа и, у сарадњи са РТС-ом, израђен документарни филм о 20 година интернета у Србији.

Нови софтвер за регистрацију, припремљен 2015. је успешно пуштен у рад на новој опреми. Тиме је Регистар реализовао пројекат на коме се радило скоро од почетка делатности, прешао на стандардни EPP протокол и на модерну инфраструктуру која представља добру техничку основу за наредне године (DNSSEC, безбедност, висока доступност...).

На унутрашњем плану најважнији догађај године је избор новог Управног одбора РНИДС-а, који је донео нову динамику у раду Организације. Током године је преиспитиван План и програм рада, као и Финансијски план, које је донео претходни сазив УО. Нови сазив је своје планове донео за 2017. пословну годину. У међувремену је начин рада и извештавања директора и Канцеларије прилагођаван захтевима чланова УО.

На међународном плану су делом редуковане активности, нарочито у области управљања Интернетом. Фокус је пребачен на сарадњу регистара и у Београду је одржана Генерална скупштина удружења CENTR и дан европских регистара.

Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а је била знатно појачана током године, првенствено ради припрема за прелазак на нови Систем за регистрацију и нове Опште услове регистрације, који су једновремено ступили на снагу. Успех имплементације новог Система за регистрацију, анкете и разговори са ОР-овима су показали да су изузетно задовољни одличном сарадњом са Регистром и начином како РНИДС обавља овај посао. Сматрам да је ово је један од најзначајнијих резултата досадањег рада тима Канцеларије и УО.

Комуникациона едукативно-промотивна кампања „Мој посао, мој домен“ и оквиру ње конкурс „Прави примери интернет присуства“ су реализација вишегодишње тежње да се на једноставан начин примерима из праксе објасне и повежу едукација о коришћењу интернета за предузетнике и едукација о правилном коришћењу интернет идентитета кроз националне домене. Овим су постављени нови стандардни у комуникацијама РНИДС-а и изграђен добар основ за даљи рад на оваквој едукацију, убудуће првенствено кроз интернет медије.

Приливи и реализација

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у 2016. износи 103.109.450 динара што представља повећање од скоро 7% у односу у односу на 2015. и 14% у односу на исти период у 2014.

Реализација по доменима у којима се врши регистрација је дата у следећој табели:

	цена	обнова	нови	износ
co.rs.	450	13.904	1.618	6.984.900
edu.rs.	450	1.721	311	914.400
in.rs.	250	1.697	737	608.500
org.rs.	450	2.576	441	1.357.650
rs.	1.350	52.459	15.806	92.157.750
.RS		72.357	18.913	102.023.200
срб.	500	1.732	142	937.000
обр.срб	250	41	3	11.000
орг.срб	250	114	7	30.250
од.срб	250	44	14	14.500
пр.срб	250	358	16	93.500
.СРБ		2.289	182	1.086.250
укупно 2016.		103.109.450		
укупно 2015.		96.395.850		
укупно 2014.		90.629.100		
укупно 2013.		85.109.000		
укупно 2012.		77.150.746		
укупно 2011.		67.544.500		

Током 2016. прихваћено је 2.056 аванса за домene и електронским путем послато 2.056 авансна рачуна, уз 66 рачуна из категорије обнове чланства постојећих, један из категорије нових чланова Конференције суоснивача, као и шест рачуна из категорије провере техничке оспособљености нових овлашћених регистара РНИДС-а. Све наведене уплате су укупно износиле 130.859.998 динара и регистроване су као пословни прилив.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност назива домена

ИКТ инфраструктура

Током 2016. DNS сервис је радио без прекида. Због преласка на нови систем за регистрацију назива домена, Систем за регистрацију је планирано био ван функције пет сати. Укупни непланирани прекиди у доступности сервиса за регистрацију назива домена трајали су 32 минута.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	5ч 32м	99,94%
Финансијски сервиси регистрације	5ч 32м	99,94%

Иако је Систем за регистрацију назива Интернет домена током 2016. потпуно обновљен (нова опрема и нови софтвер за регистрацију домена) сви кључни сервиси су били доступни више од 99.9% времена.

—

Имајући у виду да је РНИДЦ у октобру постао члан RIPE NCC, током четвртог квартала затражен је и добијен један /22 опсег IPv4 адреса. Такође, постојећи ресурси РНИДЦ-а код RIPE NCC (Provider Independent IPv4 опсег, IPv6 опсег, AS број и др) обједињени су под новим налогом, а направљена је и детаљна мапа свих IP ресурса ради документовања постојећег стања.

Систем за регистрацију назива домена

Нови Систем за регистрацију назива домена је до краја трећег квартала 2016. био примарни задатак ИКТ сектора. Компанија која је задужена за развој и имплементацију новог софтвера, крајем 2015. испоручила је РНИДЦ-у све модуле који су били дефинисани уговором и описани у Пројекту новог софтвера за регистрацију.

Први квартал је протекао у интензивном тестирању функционалности Система и отклањању критичних грешака. Крајем јануара, на Конференцији овлашћених регистара РНИДЦ-а представљен је нови Систем и детаљно описана његова функционалност. Почетком фебруара, тест окружење новог Система за регистрацију назива домена стављено је на располагање овлашћеним регистрима РНИДЦ-а.

Током априла и маја 2016. настављена су тестирања Система, али у нешто мањем обиму, због инсталације и конфигурације нове хардверске инфраструктуре РНИДС-а. Крајем маја имплементирано је окружење за тестирање новог система за регистрацију у режимима и конфигурацији која је била планирана за продукцију.

Почетком јуна, Управни одбор РНИДС-а, донео је одлуку о датуму почетка употребе новог софтвера за регистрацију назива домена и ушло се у последњу фазу тестирања, конфигурације и отклањања уочених недостатака Система.

У овом периоду, осим планираних тестова, ИКТ сектор имао је веома интензивну комуникацију са овлашћеним регистрима РНИДС-а. У највећем броју случајева, ОР-ови су тражили помоћ у вези са реализацијом послова регистрације у новој апликацији и имплементацији машинског интерфејса (EPP протокол), али и у пријави грешака у раду Система, што је значајно помогло РНИДС-у да већина недостатака буде правовремено отклоњена.

Нови Систем за регистрацију назива домена је, према плану, пуштен у продукцију 26. 6. 2016. Током миграције на нови Систем, сервиси за регистрацију домена нису били доступни корисницима у периоду од 10.00 до 15.00.

Управни одбор је био детаљно обавештаван о напретку преласка на нови Систем путем интерних канала, док је шира јавност обавештавана у основним цртама путем налога РНИДС-а на друштвеним мрежама.

Након преласка на нови Систем, ИКТ сектор је интензивно пратио све параметре рада Система и брзо реаговао на све уочене недостатке, тако да је процес регистрације назива домена текао без проблема.

Највећи недостатак је уочен у модулу за слање нотификација. Ови недостаци су отклоњени по хитном поступку, док су остали уочени (некритични) недостаци отклањани у складу са приоритетом који им је додељен од стране сектора за ИКТ. Такође, поједини ОР-ови су имали примедбу на брзину одзива Система, али је тај проблем решен кроз промену конфигурације мреже и параметара софтвера за управљање збирком података.

—

До краја октобра Систем за регистрацију назива домена био је у режиму интензивног надгледања и ванредног праћења параметара рада. Систем је током овог периода радио без значајних проблема.

Паралелно са отклањањем ситних недостатака, рађено је и на даљем унапређивању функција и имплементацији нових услуга Система за регистрацију назива домена. У сарадњи са овлашћеним регистрима РНИДС-а, рађено је на даљем унапређивању процедура за регистрацију, што је у многим случајевима захтевало интервенције на самом Систему, а крајем године имплементирана је прва верзија нове услуге РНИДС-а – закључавање домена на страни регистра.

—

У наредном периоду планира се даље унапређивање Система у складу са потребама корисника, што, између осталог, укључује унапређивање подсистема за нотификације и унапређивање корисничког интерфејса веб апликације.

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Током 2016. сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а била је веома интензивна, са фокусом на имплементацију новог Система за регистрацију назива домена и примену нових правила за регистрацију. Треба истаћи добру сарадњу РНИДС-а и ОР-ова током периода тестирања и током почетног периода употребе новог Система за регистрацију назива домена, чиме је обезбеђен већи квалитет новог система и готово неприметни прелазак на нови Систем. Канцеларија РНИДС-а је у овом периоду одвојила и посебне термине „отворених врата“ за техничку помоћ ОР-овима у имплементацији новог Система.

Процес имплементације, тестирања и почетка примене новог Система за регистрацију назива домена захтевао је интензивну техничку сарадњу, која се, пре свега, односила на пружање подршке око имплементације новог машинског интерфејса који користи EPP протокол, успостављања сигурног комуникационог канала са системом РНИДС-а, као и појашњења везана за нове процедуре регистрације и начине њихове имплементације у новом Систему.

Током 2016. РНИДС је добио три нова овлашћена регистра, EutelNet, NetCast и NetLogic. Све три компаније за основну делатност имају пружање услуга у сфери информационих технологија и телекомуникација, са посебним акцентом на услуге из области пројектовања веб апликација и сајтова, хостинга и интернет приступа. У току 2016. са радом је престала компанија BeoNet, која је постала део BeotelNet-a.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, и без застоја у раду. Такође, сви секундарни DNS сервери су правовремено преузимали зонске фајлове и били су доступни 100% времена.

Безбедност Регистра

Током 2016. није било значајних напада на системе РНИДС-а. Стандардних покушаји „упада“ и краткотрајни DDoS напади мањег интензитета, пре свега на DNS системе и веб презентације РНИДС-а, нису имали никакве последице на рад сервиса.

Имплементацијом нове опреме у дата центрима и инсталација новог Система за регистрацију назива домена подигли су ниво заштите основних сервиса на виши ниво. Приступ систему за регистрацију домена је комфорнији, али уједно и безбеднији у односу на систем који је био у употреби до краја јула.

Безбедност осталих делова система је такође значајно унапређена, имплементиран је савремени систем за праћење параметара мрежног саобраћаја и хардверске и софтверске инфраструктуре и имплементиран ефикасан систем заштите од вируса и злонамерног софтвера.

За све значајне јавне сервисе РНИДС-а, набављени су и имплементирани SSL сертификати. Такође, сајт РНИДС-а је подешен у складу са најбољом праксом за безбедност заглавља („headers security“), чиме је подигнут ниво безбедности у случајевима напада који користе недостатке веб сервиса.

—

Крајем новембра Влада Србије усвојила је четири уредбе неопходне за примену новог Закона о информационој безбедности. Управљање Регистром националног интернет домена препознато је као делатност од општег интереса (Уредба о утврђивању листе послова у областима у којима се обављају делатности од општег интереса и у којима се користе информационо-комуникациони системи од посебног значаја, „Службени гласник РС”, бр. 94/16, члан 2, став 1, тачка 14 (2)). Имајући то у виду, РНИДС је одмах отпочео рад на усклађивању са законским одредбама. У првој фази, до истека законског рока од 90 дана, РНИДС ће усвојити интерни Акт о безбедности свог ИКТ система (сагласно захтевима из Уредбе о ближем садржају акта о безбедности информационо-комуникационих система од посебног значаја, начину провере и садржају извештаја о провери безбедности информационо-комуникационих система од посебног значаја, „Службени гласник РС”, бр. 94/16).

Остали ИКТ сервиси

Током прве половине године обављен је прелазак на Мајкрософт Офис 365 платформу, што је резултирало гашењем сервера за е-пошту РНИДС-а и изменама у комуникацији са телима Фондације и овлашћеним регистрима РНИДС-а. Све е-листе су реконфигурисане или укинуте, а прешло се на нове начине комуницирања (ОР-ови користе Slack и дистрибутивне групе, Управни одбор користи Офис 365 групу, а овлашћени представници Конференције суоснивача користе дистрибутивну групу и Yammer за комуникацију и дискусију).

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређивање аката о регистрацији

Унапређивање Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена био је један од примарних задатака на којима је Сектор за опште и правне послове, у сарадњи са ИКТ сектором, радио од почетка 2016. Измене се односе на податке који се прикупљају у поступку регистрације домена, као и на давање већег значаја адреси е-поште, превасходно као последица укидања прикупљања ЈМБГ-а. Остале измене се односе на увођење поступка потврђивања регистрације нових домена, увођење нове услуге закључавања домена на нивоу регистра, као и нека општа унапређивања текста документа. Нацрти овог акта у више наврата су представљани ОР-овима, као битним учесницима у поступку регистрације, на конференцијама у организацији РНИДС-а. Управни одбор је на 231. седници донео одлуку да се Општи услови ставе на јавну расправу. Заинтересовани су могли да своје коментаре и сугестије доставе до 21. 4. 2016. Нови Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена донети су на седници Конференције суоснивача одржаној 28. 5. 2016. Коначна верзија акта није претрпела велике измене у односи на нацрт који је био на јавној и интерној расправи. На Конференцији ОР-ова одржаној 14. 6. 2016. руководилац Сектора за опште и правне послове је представио ОР-овима усвојене измене.

Током године у пар наврата ажуриране су Процедуре регистрације назива националних интернет домена, а први пут пре пуштања у рад новог Система за регистрацију назива домена.

Нацрт нових Процедура представљен је на ванредној Конференцији овлашћених регистара РНИДС-а, на којој су прикупљене сугестије за њихово унапређивање. Такође, неки ОР-ови су након Конференције послали своје предлоге за измену и унапређивање процедура. Већина предлога је усвојена и уграђена у последњу верзију документа, која је благовремено дистрибуирана ОР-овима, у оквиру припрема за нове Опште услове и нови софтвер. Након што су донети нови Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена и пуштен у рад нови Систем за регистрацију назива интернет домена, започете су активности на унапређивању аката који уређују послове регистрације назива домена. Акт на коме се најпре ради су Општи услови о раду ОР-ова, након чега ће бити рађено на административним и техничким условима, као и акту коју уређује приговоре у вези повреда аката о регистрацији и надзор над радом ОР-ова.

Руководилац Сектора за опште и правне послове је на Конференцији ОР-ова одржаној 23. 12. 2016. представио ОР-овима у кратким цртама наведене измене из нацрта као и планове на даљем унапређивању ових аката.

Управни одбор донео је током 2016. и одлуку којом се уређује оцењивање рада ОР-ова према броју назива домена и оствареном промету.

Обављени послови регистрације

Током 2016. обрађено је 1009 захтева за промену регистранта, од чега је 44 захтева одбијено због неисправности достављене документације.

Од укупног броја трансфера назива интернет домена између овлашћених регистра РНИДС-а (2.766), интервенција РНИДС-а била је неопходна у 314 случајева до почетка рада новог Система за регистрацију назива домена. Након пуштања новог система у рад ова процедура аутоматизована и одвија се без потребе за интервенцијом РНИДС-а.

Број промена ОР-а (трансфер назива домена):

Обрађено је 308 захтева за измену грешке у називу регистранта домена, од чега су 34 одбијена због неисправности достављене документације. У 158 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације или обнове.

Надзор над применом аката о регистрацији

Комисија за утврђивање повреда одредби аката о регистрацији националних интернет домена је поступала у неколико случаја. Један од њих се односио на суспензију назива домена услед неплаћања. Наиме, ОР је продужио одређене регистрација без плаћања унапред, и након опомена услед неплаћања започео процес брисања назива домена. РНИДС је обавестио овог ОР-а да ОР-ови нису, ни на који начин, дужни да изврше регистрацију назива домена пре плаћања од стране регистранта, те уколико се својом одлуком реше на такав ризик, касније мере против регистранта не смеју да буду супротне Општим условима. Овим документом су прописани услови када је дозвољено брисање назива домена, те ван тих случајева није дозвољено брисање. Други случај се односио на пропуст ОР-а да обнови регистрацију која је наручена и плаћена, те је регистрант остао без назива домена преко ког је обављао своју пословну делатност. Следећи случај односио се на ситуацију у којој је један ОР-а нудио регистрантима обнову регистрације домена за које послове регистрације врши други ОР. Комисија је закључила да су оваквим поступањем тог ОР-а регистранти доведени у заблуду у погледу начина на који се врши обнова назива домена, као и шта се регистранту нуди. Други ОР не може да понуди обнову назива домена, то може да изврши само ОР преко кога је назив домена регистрован. У конкретном случају, ОР који је нудио послове регистрације требало је недвосмислено да информише регистранта да је у питању најпре промена ОР-а, па након тога обнова назива. У свим наведеним случајевима ОР-овима који су прекршили правила регистрације изречене су одговарајуће мере и дати налози да обуставе поступање које је утврђено као супротно правилима. Једном од ОР-ова је изречена мера којом му је онемогућено обављање послова регистрације нових назива националних интернет домена у трајању од 15 дана.

Осим активности Комисије, РНИДС је спровео акцију провере ажурности података које поседује о ОР-овима. Провера је вршена упоређивањем података које поседује РНИДС са подацима који су доступни јавно. Поред тога, контактирани су ОР-ови који имају нула или свега неколико назива домена, како би се изјаснили да ли су заинтересовани за наставак сарадње или желе да раскину уговор о обављању послова регистрације назива домена. Beotelnet-Carrier и Veratnet су доставили дописе којима су затражили раскид уговора, што је спроведено у дело.

РНИДС је почетком четвртог квартала примио допис са захтевом да се одређен назив домена пренесе на титулара истоветног жига, при чему овај захтев није био поткрепљен одлуком суда или тела за решавање спорова у вези назива домена. У питању је светски позната компанија која послује на тржишту Србије. Назив домена ове компаније је истекао, а није обновљен, услед чега је регистрован од стране трећег лица. Пошто је пренос домена тражен на основу једностраног захтева пуномоћника бившег регистранта, РНИДС је одбио да поступи по таквом захтеву и одговорио упућивањем на релевантне одредбе Општих услова, којима је уређено да се називи домена региструју према праву првенства, док се евентуалне спорне ситуације решавају пред надлежним судом или телом за алтернативно решавање спорова у вези назива.

Решавање спорова у вези са називом домена

Ове године је решен један спор, и то око назив домена ducati.rs. Тужилац, компанија Ducati Motor Holding, која је носилац међународно признатог жига "Ducati", а који је истоветан регистрованом називу домена, победила је у овом спору, те је наложен пренос овог домена.

Развој тржишта домена

Број домена

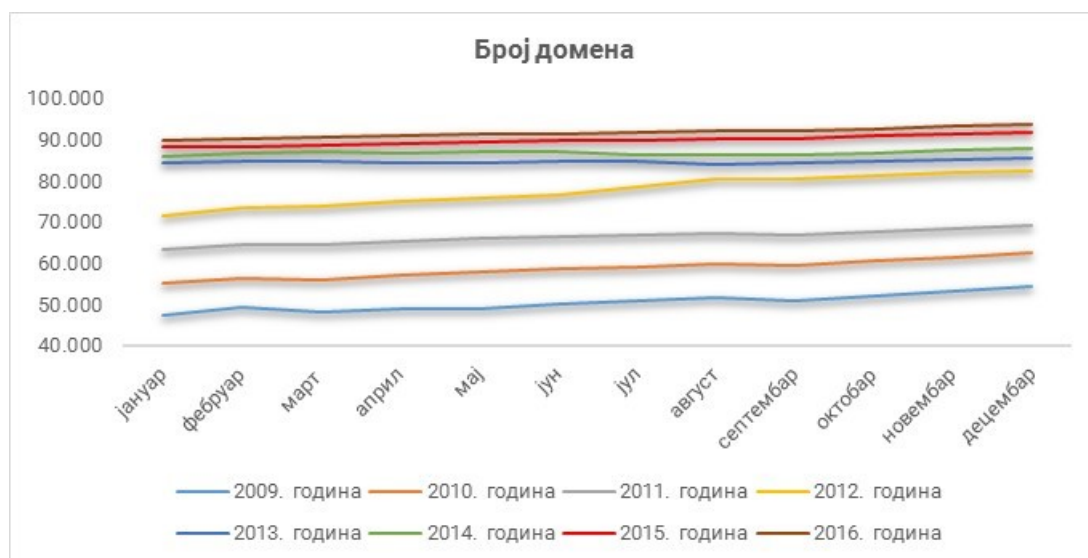
	2012.		2013.		2014.		2015.		2016.	
	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови
.RS	53.508	19.485	59.194	18.875	64.122	18.015	68.621	17.795	72.357	18.913
.СРБ	225	6.751	3.259	414	2.883	256	2.497	254	2.289	182
Укупно	53.733	26.236	62.453	19.289	67.005	18.271	71.118	18.049	74.646	19.095

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 5% у односу на 2015. и око 13% у односу на 2014. Број нових домена у 2016. налази се у порасту од око 6% у односу на претходну годину, као и око 5% у односу на 2014.

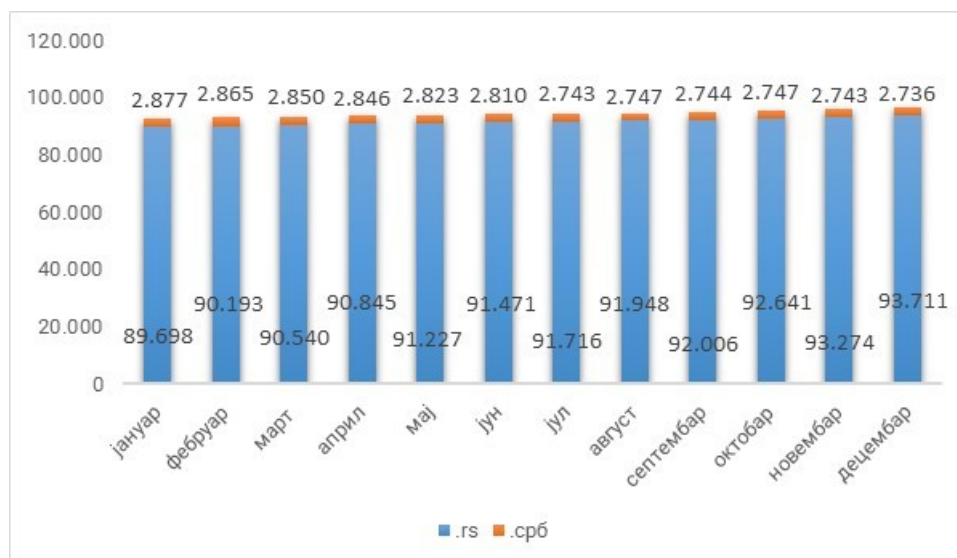
—

Укупан број назива националних интернет домена повећан је у 2016, и на крају године износио је 96.447, што је за 4.612 више него на крају 2015. (стопа раста у односу на 2015. износи око 5%, док је годишња стопа раста у претходном петогодишњем периоду на нивоу од око 2,6%). Месечна стопа раста укупног броја назива националних интернет домена у 2016. износи 0,37%, у односу на претходне године када су стопе износиле 0,35% у 2015, 0,18% у 2014, 0,13% у 2013, 1,21% у 2012. и 0,73% у 2011.

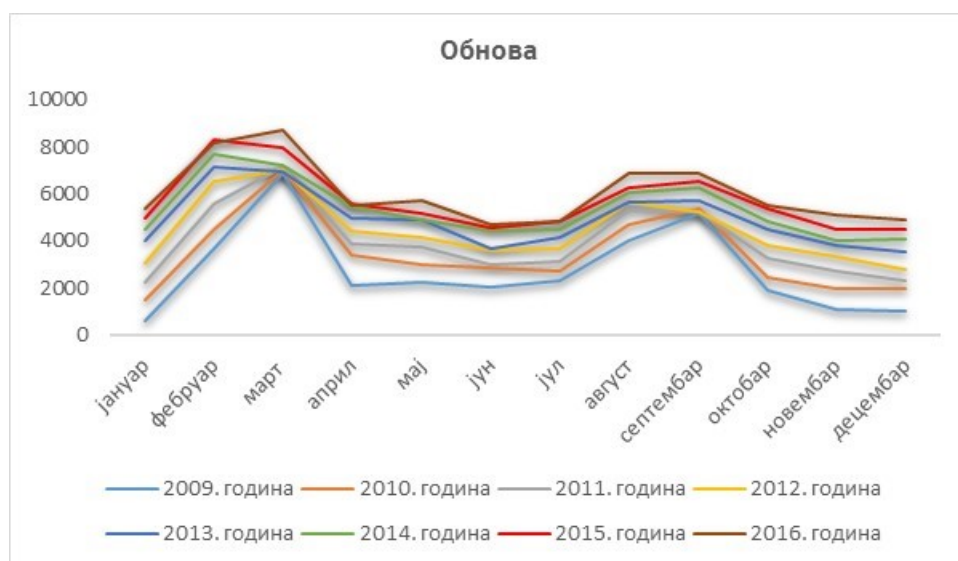
Уколико посматрамо .RS и .CPБ као два одвојена ентитета јасно се уочава тренд раста .RS домена успостављен током претходних година. У овој години број латиничких домена порастао је за 5,4% у односу на претходну и 11% у односу на 2014. Годишња стопа раста .RS домена у протеклом петогодишњем периоду износи око 4,4% уз стабилан тренд раста на годишњем нивоу, док се месечна стопа раста усталила на нивоу 0,4%. Дугорочније гледано, подаци указују и на успоравање тренда раста, што је примећено и у већини европских националних регистара.

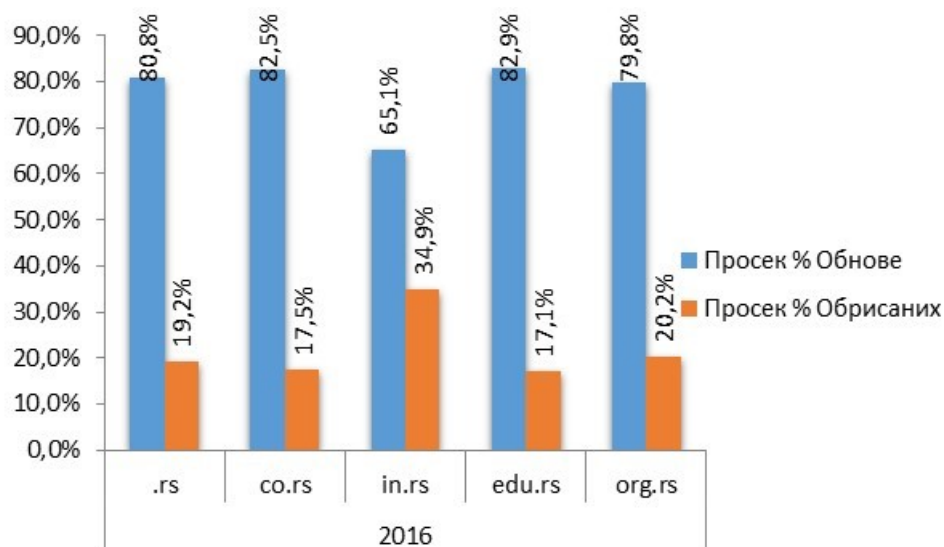
Однос два главна национална доменска простора, .RS и .CPБ, као и понашање IDN назива интернет домена у трећој години обнове, кореспондира са искуствима осталих националних регистара који су увели IDN називе интернет домена. Укупан број .CPБ домена исказује пад од око 5% (око 0,5% на месечном нивоу), што је потпуно у складу са припадајућим процентом обнове, који на годишњем нивоу износи око 81%.

Тренд броја обновљених .RS назива интернет домена у 2016. у потпуности одговара тренду из претходних година. Највише вредности се остварују у фебруару/марту и септембру, на основу чега је и установљена сезонска компонента у кретању ове величине.

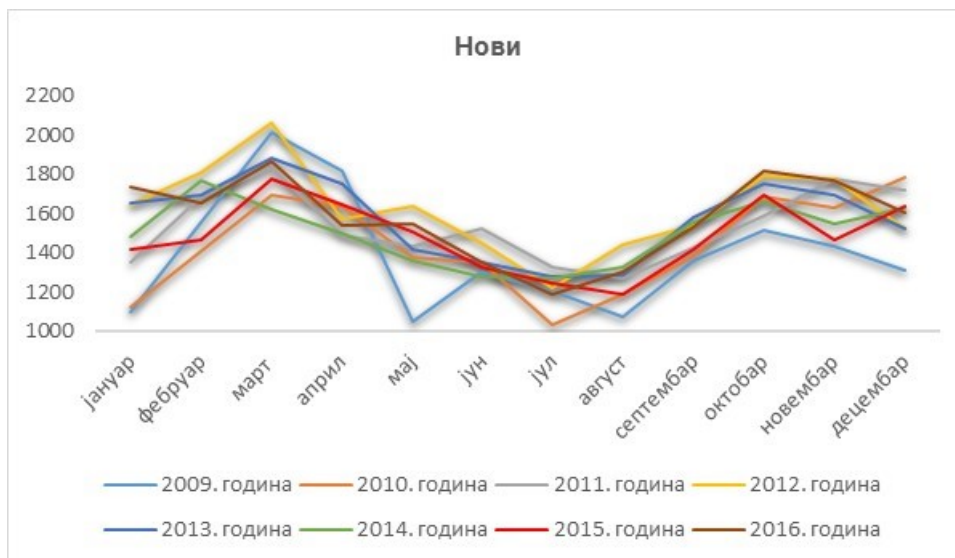

Најниже вредности остварују се током другог и четвртог квартала. У односу на претходне године, број обновљених домена је повећан у складу са повећањем укупног броја назива интернет домена, уз константан проценат обнове. Проценат обнове .RS назива интернет домена у 2016. бележи благи пад у односу на претходне године, посматрајући све поддоменске просторе. Забележени пад процента обнове налази се у оквирима од 1 до 4 процентна поена, уз напомену да је овај приказани пад делом последица комплетности системског извештаја при миграцији података у нови Систем за регистрацију.

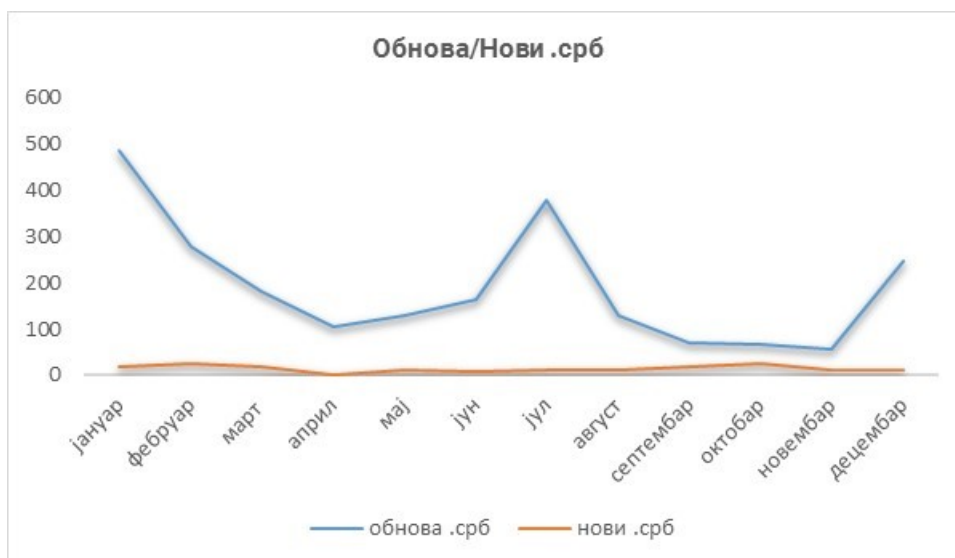

Тренд новорегистрованих .RS домена у 2016. години прати динамику успостављену током претходних година. Максималне вредности остварују се крајем првог и почетком четвртог

квартала, што је у складу са сезонским варијацијама исказаним у претходном периоду. У 2016. регистровано је 18.913 нових .RS домена, што је за око 6% више него претходне године.

Процент обнове у .СРБ доменским простору износи 81%, док линија тренда исказује сезонску компоненту јасно корелисану са периодима увођења .СРБ домена и његовим пуштањем у фазу слободне регистрације. Број нових .СРБ домена у 2016. успоставља линеаран и прилично раван тренд, без доминантних екстремних тачака или изражене сезонске компоненте.

Поређење са прогнозираним вредностима

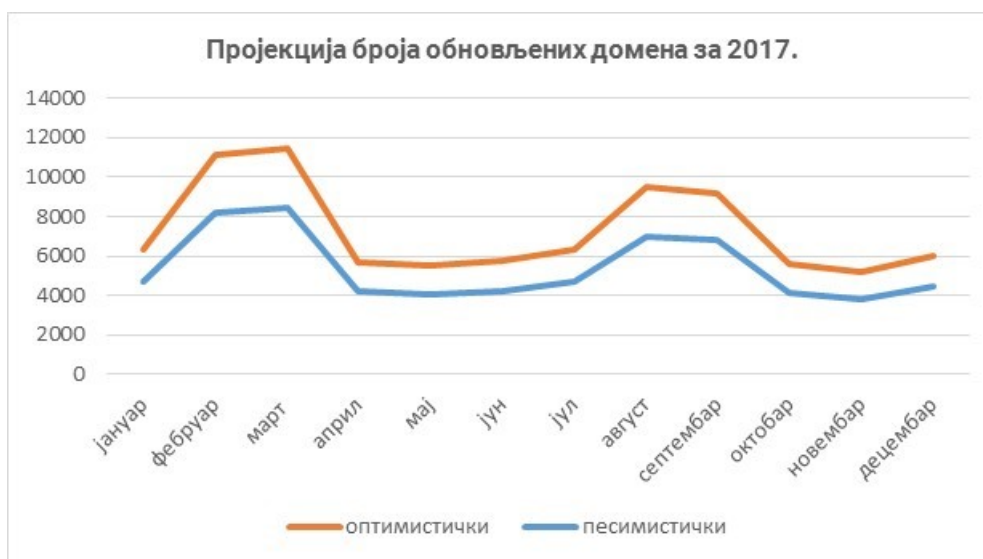
У односу на пројектоване вредности на нивоу године, категорије како обновљених, тако и новорегистрованих домена налазе се у оквирима дефинисаним оптимистичком и песимистичком компонентом. Новчана реализација налази се у оквирима одређеним оптимистичким и песимистичким сценариом, приближавајући се оптимистичкој компоненти.

Описана кретања приказана су у табели испод:

обнова				нови		
	↙	реализација	↗	↙	реализација	↗
.RS	60.427	72.357	81.754	17.454	18.913	22.302

новчана реализација		
	↙	↗
.RS	89.463.157	103.109.450
		119.664.998

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS домена за 2017. приказани су на сликама испод:

Статистичка анализа

Медијална вредност стопе креирања² на европском нивоу у 2015. износила је око 19%, док је у српском доменском простору ова величина за 2016. на нивоу од 21,2%, што кореспондира са европским просечним вредностима.

$$\text{стопа креирања} = \frac{\text{новорегистровани у периоду}}{\text{укупан број домена на крају периода}}$$

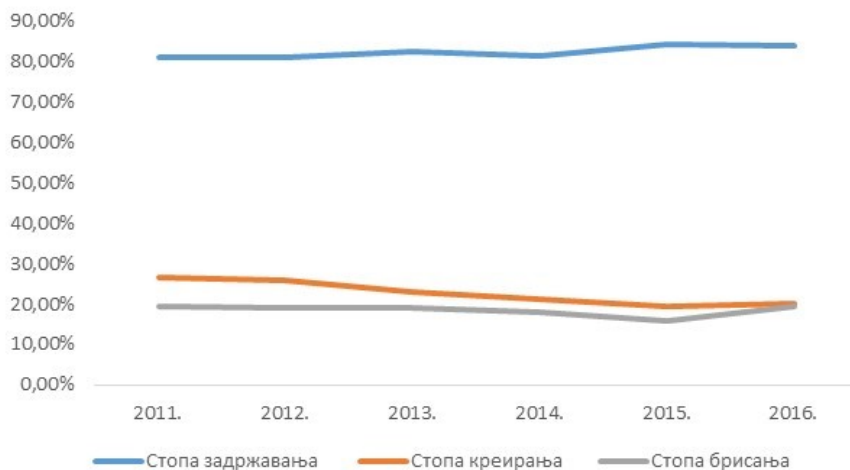
Стопа задржавања³ је у 2016. за .RS домене износила око 84%, што је мало изнад медијалне вредности израчунате на нивоу чланица CENTR (у 2015. је ова вредност се налазила на нивоу од око 83,5%).

$$\text{стопа задржавања} = \frac{\text{укупан број домена на крају периода} - \text{новорегистровани у периоду}}{\text{укупан број домена на почетку периода}}$$

Медијална вредност стопе брисања⁴ у европским оквирима устаљена је на око 16%, док се остварена вредност у 2016. за .RS домене налази нешто изнад медијалне вредности на европском нивоу. Смањење ове величине директно кореспондира и са стопом задржавања која се налази на јако високом нивоу у .RS доменском простору.

$$\text{стопа брисања} = \frac{\text{обрисани у периоду}}{\text{укупан број домена на крају периода}}$$

Стопа креирања у 2016. бележи нешто више вредности у односу на 2015, што је позитивно изненађење имајући у виду тренд пада стопе креирања који се на европском нивоу. Ипак, треба имати у виду да је стопа креирања релативни показатељ, па је битно обратити пажњу и на апсолутне показатеље.

² Стопа креирања или креациона стопа представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода,

³ Стопа задржавања (ретенциона стопа представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода

⁴ Стопа брисања добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

Посматрајући остварене вредности ова три показатеља, у поређењу са медијалним резултатима на европском нивоу, може се закључити да Србија остварује резултате који у потпуности одговарају оствареним просечним вредностима на нивоу Европе. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу за 2016. налази се изнад или у нивоу средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања је у рангу европског просека и одржава се на ниском нивоу, али је она подједнако повезана и са стопом креирања и са стопом задржавања, те је у извлачењу закључака неопходно посматрати је кроз призму повезаних показатеља.

—

На основу остварених вредности основних показатеља према методологији CENTR-а, може се донети закључак о позицији домена којима управља РНИДС на српском доменском тржишту. Након девет година присутности .RS домена на тржишту, евидентно је створена стабилна база корисника који редовно обнављају своје регистроване називе домена, на шта упућује и висока вредност стопе задржавања. Вредност стопе креирања наспрам укупне величине и потенцијала српског доменског тржишта у комбинацији са осталим, раније наведеним, показатељима упућује на потребу за појачавањем активности у сфери привлачења нових корисника и повећању броја нових регистрација. Претежно трајни карактер регистрација указује да се домени првенствено користе ради стварања и заштите трајног интернет идентитета, а не толико ради интернет промоције акција, производа и других краткотрајних потреба. Поређење са европским трендовима указује на знатно мању дигиталну динамику српског привредног окружења, где су активности знатно више статичне, а до развоја не долази бројим новим иницијативама и пословним покушајима.

Укупан број регистрованих .СРБ назива домена налази се у константном паду, мада треба истаћи да се овај пад у последње две године значајно успорио. Сам пад узрокован је пре свега вештачки индукованим високим бројем регистрација током 2012. када је промотивна цена регистрације .СРБ домена била један динар (честа појава је била и да ОР-ови регистрацију .СРБ домена нуде бесплатно у склопу ширих пакета услуга). Тенденција успоравања негативног тренда има све услове за наставак и у наредним годинама, док њено претварање у позитивна кретања није претерано вероватан сценарио уколико не дође до значајнијих промена у погледу корисности IDN назива домена, пре свега глобалним омогућавањем њихове потпуне функционалности у адресама е-поште (корисника, са леве стране знака „@“).

Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Програм суфинансирања оглашавања овлашћених регистара РНИДС-а настављен је током 2016. Нинет, Connect и Comtplus су током године у више наврата успешно спровели своје огласне кампање. Програму суфинансирања су, потписивањем уговора, 2016. приступили и Адриахост, Mint services и Плус Хостинг и тиме започели акумулацију средстава у Фонду за суфинансирање.

Крајем 2016. је предложена нова опција Програма суфинансирања која обухвата маркетиншке активности (мимо оглашавања), које се суфинансирају одобравањем регистрације гратис назива домена, регистрованих током квалификованих маркетиншких активности, а у противвредности расположивих средстава акумулираних у Фонду. Почетак примене ове опције још није дефинисан, а на питања из онлајн анкете у вези са њом, 89% ОР-ова је одговорило да би је користило.

Током целе године је посебна пажња била посвећена унапређивању комуникације са ОР-овима, за шта је током другог квартала направљен Акциони план са прегледом активности и предлозима за побољшања. План је реализован комуникацијом кроз онлајн канале, на конференцијама ОР-ова и другим окупљањима, као и директним путем, кроз телефонске разговоре и састанке. Онлајн комуникација је посебно унапређена слањем седам анкета на различите теме (Програм суфинансирања, конференције ОР-ова, едукације, миграција и коришћења новог Система за регистрацију домена...), које су наишле на јако добар одзив.

Новина у 2016. која је у великој мери унапредила директну комуникацију са ОР-овима било је увођење Slack-а — једноставне „chat“ апликације за комуникацију кроз индивидуалне поруке и групе за разговор. Slack користе сви у Канцеларији РНИДС-а и редовно комуницирају са 68 запослених из 30 ОР-ова, колико их користи овај канал. Ово је посебно било значајно током пребацивања на RSreg2, када су запослени у ОР-овима директно комуницирали са Сектором за ИКТ РНИДС-а и у ходу решавали проблеме на које су наилазили. Један од коментара ОР-ова из онлајн анкете гласи: „Slack као неформално средство комуникације је врло ефикасан и од велике помоћи, а сви запослени у РНИДС су врло професионални, љубазни и ефикасни.“

Периодично обавештавање ОР-ова путем MailChimp сервиса и слања информација на општу, техничку и маркетинг е-листу, настављено је током 2016. Редовно су слате месечне ранг листе ОР-ова и CENTR месечни билтени, материјали едукативно-промотивних кампања, техничка и административна обавештења, доменске статистике, позиви на догађаје, едукације и конференције ОР-ова.

Током 2016. су одржане три конференције ОР-ова, на којима је било речи о свим важним техничким, правним, административним и маркетиншким питањима. Конференцијама је, у просеку, присуствовао 31 представник из 18 ОР-ова. У онлајн анкетама, организација и одабир тема оцењени су просечном оценом 4. На Конференцији одржаној у трећем кварталу су организована два наградна квиза за ОР-ове. Победницима су додељене корисне награде и читава иницијатива је наишла на позитиван одзив. Ангажовање екстерног предавача и

организација округлог стола ОР-за размену искуства и давање предлога за бољу сарадњу, били су важна унапређивања уведена у четвртном кварталу.

У оквиру Акционог плана за унапређивање сарадње са ОР-овима, директор је спровео акцију „Летњи позиви“ у оквиру које је током летњег периода обавио телефонске разговоре са руководиоцима свих ОР-ова. Циљ је био да се у директном разговору добију информације о томе како ОР-ови виде однос између њих и РНИДС-а и саслушају њихове идеје за даље унапређивање сарадње и развој тржишта домена. Током разговора је најчешће истакнуто задовољство ОР-ова сарадњом са РНИДС-ом.

Поред тога, директор је одржао и заједнички састанак са руководиоцима ОР-ова, којем је присуствовао и председник УО. Састанак је искоришћен за размену мишљења о међусобној сарадњи, а како је одржан по завршеној миграцији на нови Систем за регистрацију назива домена, искоришћен је и за малу прославу успешног пуштања новог софтвера у рад.

—

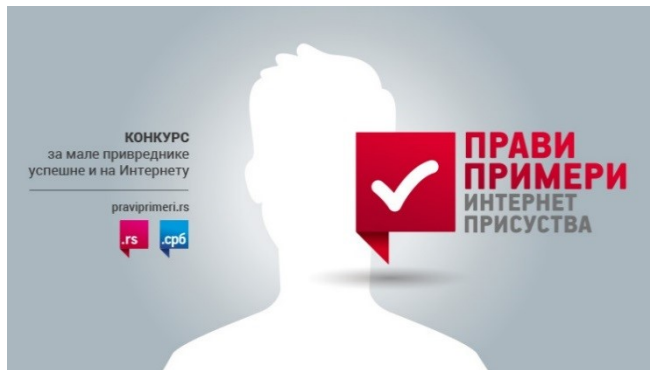

У коментарима из различитих анкета у претходном периоду, ОР-ови су исказали интересовање за организацију предавања на теме маркетинга, оглашавања на Интернету и сајбер безбедности. Зато су у трећем кварталу организоване две целодневне обуке на тему оглашавања на Гуглу, које је одржао Мирослав Варга (Escape), један од најпризнатијих стручњака за ову област у региону. Први део обуке је био детаљан увод у Гугл оглашавање, док је

фокус другог дела био практичан рад, постављање и спровођење огласних кампања на Google AdWords платформи. Обукама су присуствовали запослени из 11 ОР-ова, који су обе обуке оценили највишим оценама. Организација обука за ОР-ове биће настављена и у 2017.

Едукативно-промотивне кампање

"Прави примери интернет присуства"

У склопу својих програма сарадње са локалном интернет заједницом, а поводом 10 година од оснивања, РНИДС је планирао да током 2016. промовише запажене примере интернет присуства малих привредника, које би изабрао кроз Конкурс "Прави примери интернет присуства". Конкурс је био намењен онима чији су интернет сајтови на једном од националних интернет домена (.RS или .SPB) и спадају у мале привредне субјекте

до 20 запослених, а задовољавају и услове Конкурса. Циљ Конкурса је био избор малих фирми које су свој већ развијен основни офлајн бизнис надградиле квалитетним присуством на Интернету, како би се на њиховим примерима такво присуство промовисало у јесењој едукативно-промотивној кампањи.

Конкурс је организован од 18. 4. до 30. 5. 2016, а током његовог трајања се, преко странице на адреси praviprimeri.rs, пријавила 41 фирма, при чему њих 17 нису испуњавале задате услове, тако да су разматране 24 пријаве. Финалисте Конкурса одабрала је независна петочлана Комисија у саставу Радојка Николић, директорка NIRA Press-а, Јелена Булатовић, извршна директорка Српске асоцијације менаџера, др Сања Поповић Пантић, председница Удружења пословних жена Србије, Раде Тричковић, директор Httpool-а и Мугдим Шехалић, члан Управног

одбора УЕПС-а. Финалисти Конкурса су били mojazubarka.co.rs, alibris.rs, lespetits.rs и travelboutique.rs.

У циљу привлачења пажње што већег броја малих привредника и сакупљања што већег броја пријава, у другом кварталу је Конкурс био промовисан оглашавањем на Фејсбуку, Твитеру, Httpool и Google Display мрежама, као и у резултатима Гугл претраге. Овим поводом спроведене су и интензивне PR активности и забележена гостовања у различитим медијима, а информација о Конкурсу је била прослеђена на бројне адресе удружења привредника и развојних агенција широм Србије. Најбоље резултате у генерисању посета одредишној страници дало је дисплеј оглашавање путем текстуалних огласа на Гугл и Httpool мрежама (са више од 3.600 посета), на РНИДС-овом Твитер профилу је забележено око 5.000 интеракција, док је на Фејсбуку око 5.000 људи реаговало на огласе или директно ступило у контакт путем порука. Промоција Конкурса кроз онлајн канале је била примарна активност, захваљујући чему је одредишна страница praviprimer.rs (уств. www.domen.rs/konkurs-pravi-primeri-internet-prisustva на коју је преусмерена), забележила преко 10.700 посета.

„Мој посао, мој домен“

Као наставак Конкурса „Прави примери интернет присуства“, крајем трећег квартала 2016. је започета јесења едукативно-промотивна кампања „Мој посао, мој домен“, у којој је квалитетно присуство на Интернету промовисано кроз примере две предузетнице које су победиле на Конкурсу: Стоматолошке ординације „Моја зубарка“ из Ниша и Књиговодствене агенције „Алибрис“ из Београда.

Оне су одабране као финалисти Конкурса јер имају успешан наступ на Интернету захваљујући најпре својим интернет сајтовима на националном .RS домену. У оба случаја је реч о предузетницама које имају класичне офлајн послове (који нису базирани на Интернету) и успешно их шире захваљујући својим сајтовима на .RS домену. Присуством на својим онлајн локацијама њих две дају прави пример како се користи Интернет у пословне сврхе и за мале бизнисе, чак иако се баве у потпуности офлајн пословима. Кампања је била намењена првенствено предузетницима и малим фирмама које често мисле да „нису довољно велике“ да би имале свој сајт на Интернету и да им такво присуство не користи у пословању. Порука кампање је да квалитетно присуство на Интернету може свакоме да користи, колико год његова фирма била мала, а посао локалан.

Промотивне активности у оквиру кампање спроведене су од 18. 9. до 15. 12. 2016. са циљем постизања боље препознатљивости националних интернет домена и јачањем свести о важности веб сајта као основе квалитетног интернет присуства. Промоција је била усмерена на генерисање што више прегледа видео садржаја и интеракција на различитим каналима ради остварења што већег броја посета одредишним страницама кампање и другим садржајима на сајту домен.срб.

Главна одредишна страна кампање је креирана на domen.rs/moj-posao-moj-domen, на коју је преусмерена званична адреса кампање - naravno.rs, а на странама domen.rs/zubarka-na-internetu и domen.rs/knjigovodja-na-internetu су представљене приче зубарке и књиговође. На њима су објављени њихови троминутни видео тестемонијали, а краће двоминутне верзије и teaser-и од 30 секунди су објављени на друштвеним мрежама одакле су директно промовисани. За потребе кампање и општу промоцију .RS домена, креиран је и кратки видео „NaravnoRS“⁵.

Промотивне активности на Интернету су обухватале банере у Google Display мрежи, различите врсте оглашавања на Фејсбуку и Твитеру, као и промоцију кратког видео клипа на YouTube-у. Забележено је преко 12,3 милиона импресија на свим каналима, преко 250.000 видео прегледа на Фејсбуку и Твитеру, преко 100.000 различитих интеракција и 32.367 посета одредишним страницама на сајту домен.срб.

—

Видео садржаји су били објављени и директно оглашавани на Фејсбуку и Твитеру, где су скоро 21.900 пута прегледани до краја⁶. Због своје атрактивности и кратке форме, „NaravnoRS“ видео клип је промовисан као pre-roll реклама на YouTube-у и у целисти је прегледан око 130.500 пута.

Офлајн промоција је била спроведена кроз оглашавање на радију S2 и у штампаним медијима („Бизнис и финансије“, „Економетар“ и „PC Press“), као и кроз outdoor рекламе на Аеродрому „Никола Тесла“ и у тржним центрима у Београду (UŠĆE Shopping Center и Delta City), Нишу (Forum Shopping Center) и Крагујевцу (Plaza Shopping Center).

Интернет присуство РНИДС-а

За Конференцију ДИДС 2016 је редизајниран сајт дидс.срб, на којем је примењен нови визуелни идентитет, а побољшане су му и функционалности за пријављивање посетилаца. Сајт је, као и претходних година, доступан на српском (ћириличка и латиничка верзија) и енглеском језику. Поред актуелног програма, биографија говорника и најава, на сајту су, у оквиру архиве, доступни и материјали (текстови, фотографије и видео снимци) са свих претходних конференција од 2011. За потребе представљања Регионалног интернет форума (РИФ 2016), израђен је потпуно нов

⁵ youtube.com/watch?v=e-x1BeGzJFQ

⁶ Преко 250.000 видео прегледа се односи на укупан број прегледа, без обзира на то да ли је прегледан само део видео клипа или је он прегледан у целисти.

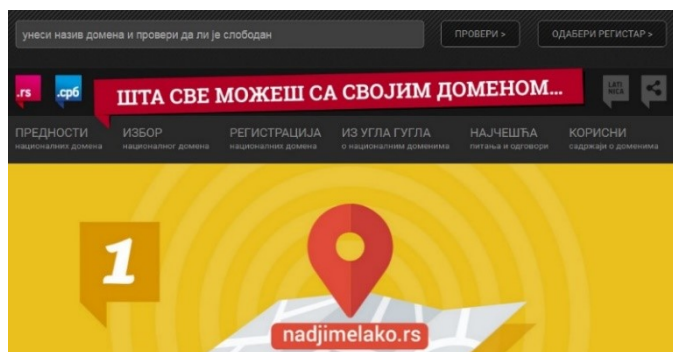
сајт на адреси риф.срб. На сајту је примењен нови визуелни идентитет и омогућена пријава учесника РИФ-а, а објављени су и текстови, најаве, програм, видео снимци и фотографије са претходног РИФ-а.

—

Како бисмо осигурали тачност информација које се на Интернету објављују на тему националних интернет домена, ажуриране су странице Википедије са садржајем о .RS (sr.wikipedia.org/wiki/.rs / en.wikipedia.org/wiki/.rs) и .СРБ домену (sr.wikipedia.org/wiki/.spb / en.wikipedia.org/wiki/.spb).

Сајт домен.срб / domen.rs

Као и претходне године, сајт домен.срб / domen.rs ⁷ је остао централно место за едукацију корисника Интернета у Србији. У 2016. је посебна пажња посвећена едукативним садржајима у секцији „Корисни садржаји о домену“, која је освежена већим бројем текстова, као и инфографика на различите теме.

на дугме „Одабери регистар“.

У односу на претходну годину, унапређена је видљивост сервиса за проверу расположивости домена (WHOIS) и Изборника ОР-ова на насловној страници сајта. У другом кварталу је редизајнирано заглавље сајта (header), тако да је из њега могућа директна провера расположивости назива интернет домена, а и Изборнику је могуће приступити директно, кликом

Изборник ОР-ова је у 2016. унапређен прецизнијим дефиницијама услуга које овлашћени регистри нуде. Дефиниције су видљиве кликом на дугме „Филтрирај регистре према жељеној услузи“ и настале су као резултат дискусије и у консултацији са представницима ОР-ова на Конференцији ОР-ова одржаној у трећем кварталу.

У 2016. сајт бележи продужено трајање посета и мањи Bounce Rate, што указује на постојање већег интересовања посетилаца за садржаје на сајту. Овоме су допринели нови садржаји, својим квалитетом и учесталашћу објављивања, који су (уз већ постојеће садржаје) континуирано промовисани кроз различите канале, као и реферални саобраћај са рнидс.срб.

У табели је дат детаљнији статистички приказ:

домен.срб	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/Ā 2016.	Σ/Ā 2015.
Посете	14.127	21.972	24.020	47.029	107.148	123.692

⁷ Ради олакшавања читања у документу се за назив сајта користе називи ћириличких домена, иако је сваки РНИДС-ов сајт доступан преко својих адреса и на .СРБ и .RS домену.

домен.срб	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/̄ 2016.	Σ/̄ 2015.
Појединачни посетиоци	10.080	16.183	18.176	37.743	82.110	89.700
Просечно трајање посете	00:01:52	00:01:13	0:01:41	00:01:05	0:01:28	00:00:49
Bounce Rate	67,43%	79,04%	67,65%	74,02%	72,04%	84,95%

Најзаступљенији канали саобраћаја ка сајту били су дисплеј оглашавање (преко Гугл и Httpool мрежа), затим реферални саобраћај, као и оглашавање на Фејсбуку и Твитеру. За њима следе: реферални саобраћај са друштвених мрежа, директне посете, органски саобраћај и огласи у Гугл претрази. Са мобилних уређаја и таблета је обављено 46,2% свих посета.

Током 2016. у оквиру секције „[Корисни садржаји о доменима](#)“ је објављено 16 нових садржаја и промовисано кроз различите канале комуникације. Било да су ауторски или креирани наменски за промоције догађаја, пракса је показала да учестала објава нових садржаја у великој мери доприноси популарности сајта и интензивирању комуникације на друштвеним мрежама.

Највећи реферални саобраћај је дошао са рнидс.срб сајта. Посете које су преко дугмета у његовом заглављу дошле на WHOIS страну на домен.срб чине 17,5% свих посета сајту домен.срб у 2016. Ове посете у просеку трају 02:20, а 58% њих направили су посетиоци који су се током године два или више пута вратили на сајт.

—

Страница за проверу расположивости назива домена (WHOIS) је страница са највише прегледа у 2016. (51.600), што је за 40% више у односу на претходну годину. Аналитика, међутим, показује да се мали број посета са WHOIS стране наставља ка Изборнику ОР-ова. Претпоставка је да је већина посетилаца само желела да провери податке о називу домена, али узрок може да буде и недоступан жељени назив домена.

Боља видљивост Изборника и једноставнија навигација кроз сајт, планирани су у оквиру новог концепта и дизајна сајта домен.срб, који су финализовани крајем 2016. Структура и навигација сајта су осмишљени тако да посетиоце различитих нивоа знања и разумевања доменске тематике спроведу кроз садржаје сајта и омогуће им да пронађу корисне информације и савете на различите теме. У плану је да се израда новог сајта заврши до краја 2017.

Присуство РНИДС-а на друштвеним медијима

Комуникација на друштвеним мрежама је и ове године била веома важан део интернет присуства РНИДС-а. Уређивање налога на друштвеним медијима одвијало се на дневном нивоу, пратећи динамику њихових корисника. Дељењем различитих садржаја, како креираних од стране РНИДС-а тако и занимљивости из области Интернета, технологије и интернет домена, свакодневно се радило на информисању и едукацији циљних група на друштвеним мрежама.

[View all 3 comments](#)

g3n1j4l4c @rnids obožavam vaš marketing. Prava doza poslovnog, duhovitog i obrazovnog...

Реакције публике на наше активности током године показале су да наша комуникација на друштвеним мрежама и садржаји које креирамо, ипак успевају да се истакну и

привуку пажњу у општем мору информација, дневно-политичких тема и забавних садржаја, којима је домаћа публика свакодневно изложена. Сталним праћењем интересовања циљних група, успевали смо да их додатно ангажујемо објављивањем релевантних садржаја у актуелном тренутку. Овакав приступ је давао резултате не само у виду позитивних реакција на друштвеним мрежама, већ и у активном укључивању у рад специфичних заједница и добијања одговора и конструктивних коментара за будући рад и активности.

Најинтензивнија комуникација и оглашавање у 2016. спроведени су на Фејсбуку и Твитеру – мрежама које су најзаступљеније у Србији и које наша циљна публика најчешће користи:

		1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Тотал 2016.	Тотал 2015.
Фанови / пратиоци	TW	4.768	4.952	5.088	5.849	5.849	4.623
	FB	14.554	14.671	14.839	15.879	15.879	14.025
Постови / твитови	TW	886	504	453	429	2.272	4.303
	FB	186	77	74	78	415	505
Интеракције ⁸	TW	1.939	1.961	1.332	2.417	7.649	8.168
	FB	7.244	1.817	2.224	4.849	16.134	21.216

У односу на 2015, публика која нас прати на Фејсбуку се повећала за 12%, док је број пратилаца РНИДC-овог Твитер профила већи за 21%.

Оглашавање на Фејсбуку је током године редовно спровођено, што је резултирало да више од 700.000 људи на неки начин реагује на наш садржај (пored интеракција, тиме су обухваћене и све остале реакције). Публику међутим, већ традиционално, највише ангажују ДИДC конференција и дискусија о коришћењу ћирилице на Интернету, коју организујемо поводом годишњице .СРБ домена, што се и види у скоку броја интеракција у првом кварталу. Ове године је позната илустрација са Вуком Караџићем и Црвенкапом, била подељена више од 800 и лајкована више од 2.000 пута.

—

Осим што су довели до повећања посета сајту домен.срб, нови текстови у секцији „Корисни садржаји о доменима“ ангажовали су и публику на Фејсбуку. Нпр. промовисани пост за текст о томе како Интернет види ћириличке адресе е-поште, изазвао је занимљиву дискусију и реакције (око 200 лајкова, 53 дељења и 19 коментара). Ово показује да нове информације на интригантне теме мотивишу публику на дискусију и реакције, а овакве дискусије дају и додатни простор за едукацију публике кроз одговоре и директну комуникацију.

„Похвалио бих активности РНИДC на Twitter-у. Кратко, јасно, у правом тренутку, сажето и корисно“ – један је од коментара у анкети о односу ИТ стручњака према доменима, који осликава перцепцију наших свакодневних активности на овој друштвеној мрежи. Поред ДИДC-а,

⁸ Интеракције обухватају: share, retweet, помињање, лајкове, одговоре на твитове и уопште директну реакцију публике. Бројка не обухвата број кликова на сам пост/твит и видео прегледе.

ћирилице, Конкурса „Прави примери интернет присуства“, сајбер безбедности и осталих наших тема које су ове године привукле пажњу, очигледно је да наша публика на Твитеру цени и учесталост и актуелност објава и на остале теме којима се бавимо.

Инстаграм је након Фејсбука и Твитера, најпопуларнија мрежа у Србији и током 2016. се показао као одличан канал за промоцију активности и општу препознатљивост Фондације. РНИДС-ов налог има 455 пратилаца, што је за 66% више него у 2015.

Током 2016. редовно су уређивани и налози на Google+, LinkedIn-у и Pinterest-у, али са нешто мањим интензитетом, услед слабије популарности ових мрежа у Србији. РНИДС-ов YouTube канал је редовно ажуриран најновијим видео прилозима, медијским наступима, снимцима са Конференције суоснивача и одржаних догађаја.

Klout апликација, која мери опште онлајн присуство и вреднује га од 1 до 100, РНИДС-ово интернет присуство током 2016. је оценила као у приказаној табели:

	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	2016.	2015.
„Klout“ скор	64	64	63	65	64	62

Анализе тржишта домена

Квантитативно истраживање тржишта

Агенција MASMI је током четвртог квартала, за потребе РНИДС-а, спровела квантитативно истраживање о ставовима корисника интернет домена према националним и интернационалним доменима, њиховим карактеристикама и међусобном односу. Током истраживања су покривене различите теме, међу којима су мотиви за регистрацију домена и намена домена код постојећих корисника, микро и макро окружење, стимуланси и фактори који утичу на понашање купаца, предности и недостаци националних и интернационалних домена, процес одлучивања, процена алтернатива, разлози за доношење одлуке о регистрацији итд.

Испитаници су чинили репрезентативан узорак према величини предузећа (микро, мала и средња) према заступљености предузећа на српском тржишту, а били су особе које су у предузећу задужене за избор и регистрацију интернет домена, тј. доносиоци одлуке о избору и регистрацији. Треба напоменути да је већина испитаника из предузећа која не извозе своје производе и услуге ван граница земље и остварују приходе до милион евра годишње, при чему су главне делатности ових предузећа трговина на мало и велико, прерађивачка индустрија, административне и услужне делатности.

Неке од најзанимљивијих информација добијених истраживањем су да су .RS и .COM домени подједнако честе асоцијације на интернет домене генерално и познати су готово свим представницима микро и МСП предузећа, док је за .СРБ домен чуло тек нешто више од половине представника предузећа.

Већина предузећа има регистрован .RS домен, а за њим следи .COM, док су остали национални и интернационални домени знатно мање заступљени. Посебно се ретко јавља ћирилички домен .СРБ. Девет од десет предузећа је свој домен регистровало пре више од две године, без обзира на то који домен су регистровали. Доминантни мотив за регистрацију домена је промоција

предузећа, а нешто ређе је заступљен комерцијални мотив – продаја преко Интернета. У већини случајева је потребно мање од месец дана од јављања идеје за регистрацијом домена до саме реализације. Информисаност о процесу регистрације, као и о самим доменима, може бити боља, јер већина корисника сматра да су о тој тематици само донекле информисани. Интересантан је и податак да релативно велики проценат представника предузећа није имао посебну жељу да региструју неки одређени домен пре него што су ступили у контакт са изабраним овлашћеним регистром, што указује на велику важност ОР-ова у процесу избора домена пре регистрације. Главни извори информисања о доменима су интернет претраживачи (уопштено) и савети професионалаца из ИТ области, а на трећем месту се налазе сајтови ОР-ова. Притом, професионалци/консултанتي често упућују представнике предузећа на сајтове ОР-ова или се сајтови ОР-ова налазе самостално путем интернет претраге. Најчешће се истраживање о доменима базира на 1 до 2 кључна сајта овлашћених регистара.

На избор ОР-а највише утичу додатне услуге као што су корисничка подршка и хостинг, а битан им је и квалитетан сајт ОР-а са свим потребним информацијама. При избору им је, такође, важна и препорука других корисника домена.

Већина корисника сматра да је домен веома важан за пословање њихове фирме. Највећи проценат корисника сматра да домени .RS и .COM имају најбољу позиционираност на претраживачима, при чему скоро четвртина њих сматра да се сајтови на домаћим доменима ипак боље позиционирају. Домен .RS је оцењен као најпоузданији, слично као и домен .CO.RS, а следи их .COM домен, док су остали домени оцењени као мање поуздани. Сличан образац важи и за лакоћу проналажења од стране корисника. Већина корисника се ослања на савет и помоћ професионалаца при избору и регистрацији домена, а регистрација домена и закуп хостинга се најчешће обављају у истом тренутку. Три главна фактора који утичу на избор домена су њихова поузданост, лакоћа проналажења од стране посетилаца и позиционираност на претраживачима, док су начин плаћања, цена и начин регистрације домена (онлајн или офлајн) најмање важни.

Што се тиче РНИДС-а, нешто више од трећине корисника је чуло за њега, а од њих, половина изјављује да зна чиме се РНИДС бави. Међутим, највећи проценат корисника сматра да се РНИДС бави регистрацијом интернет домена. Иако РНИДС генерално има позитивну репутацију међу корисницима домена из микро и МСП предузећа, тек једна петина њих сматра да су добро информисани о активностима РНИДС-а.

Један од закључака је да би информисаност о процесу регистрације домена, као и о самим доменима могла бити виша. Релативно мали проценат корисника сматра да је био веома добро информисан у тренутку регистрације домена – пре самог контактирања ОР-а корисници ретко имају идеју о томе који домен преферирају за своје потребе. С обзиром на то да се већи проценат корисника информише тако што тражи савет професионалца, потребно је активности усмерити на стручну јавност, која има директан утицај на кориснике и њихову одлуку о избору и регистрацији домена.

Анализа односа ИТ стручњака према доменима

Поводом трећег „Developers' mDay“-а је током четвртог квартала спроведена онлајн анкета коју је попунило 283 „девелопера“, веб дизајнера и осталих ИТ стручњака. Циљ анкете и самог наступа на mDay-у била је едукација и успостављање боље комуникације са стручном јавношћу која за сопствене потребе или потребе клијената региструје домене. Питања су се односила на

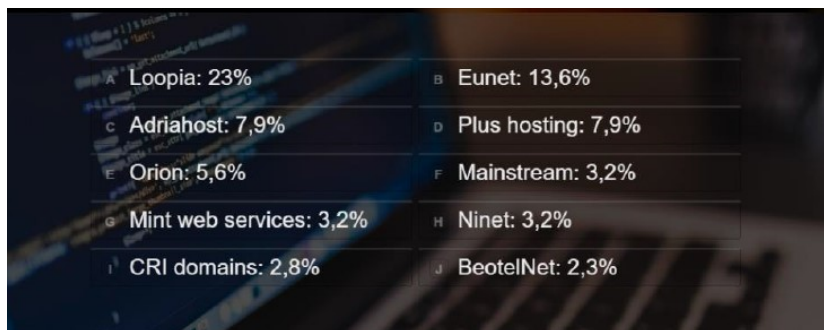

то како они виде домене, колико их региструју, шта сматрају највећим предностима .COM и .RS домена, на који начин саветују своје клијенте и како за њихове потребе региструју домене.⁹

Анализа кључних резултата анкете указује на то да домаћи ИКТ стручњаци домене сматрају и те како важним и да су веома често у прилици да своје клијенте саветују на ову тему. Њих 93% је до сад регистровало неки од домена, а 69% их је бар једном регистровало .RS домен.

Чак 6% испитаника је више од 50 пута регистровало неки домен, а већина њих су „back-end / front-end“ „девелопери“ или веб дизајнери, и већински су сувласници или власници својих фирми. Нешто више од ¼ ових испитаника има регистроване .RS и .СРБ домене.

Од укупног броја испитаника 83% је саветовало своје клијенте у вези са регистрацијом, а 80% њих је за потребе клијента регистровало неки домен. 34% њих би клијента саветовало да зависно од тржишта и говорног подручја изабере одговарајући домен, а 23% би га директно саветовало да, ако ради у Србији, буде на .RS домену. Приликом регистрације за клијенте, 78% испитаника домен региструје на клијента, али чак 15% испитаника клијентов домен региструје на себе или своју фирму, на шта је посебно скренута пажња током презентације на mDay-у.

Са леве стране је листа ОР-ова код којих испитаници најчешће региструју домене. При избору ОР-а најважнији су им корисничка подршка, цена услуга и могућност плаћања картицом преко Интернета.

Од испитаника 59% не зна ништа о новинама у регистрацији домена, што указује на то да и даље постоји потреба за интензивном едукацијом јавности о овој теми, али, с обзиром на добијене одговоре, и о другим темама у вези избора и регистрације домена.

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

Током 2016. смо имали укупно 598 објава у свим врстама медија.

У првом кварталу је забележено укупно 316 објава, а најзаступљеније теме су биле Конференција ДИДС 2016 (укупно 180 објава), „Ћирбастерс“ — четврти рођендан .СРБ домена (укупно 52 објаве) и сајбер безбедност (укупно 27 објава).

У другом кварталу је забележено укупно 97 објава, које су већином покривале Конкурс "Прави примери интернет присуства" (укупно 41 објава) и скуп SEEDIG 2016 (укупно 31 објава).

⁹ Презентација са детаљним резултатима доступна је на <http://www.slideshare.net/RNIDS/odnos-developera-prema-domenima-rnids-istraivanje-2016>.

У трећем кварталу је забележена укупно 91 објава, а најзаступљеније теме су биле вест о пуштању у рад новог софтвера за регистрацију назива домена (укупно 34 објаве), 10. годишњица РНИДС-а (укупно 23 објаве) и кампања „Мој посао, мој домен“ (укупно 20 објава).

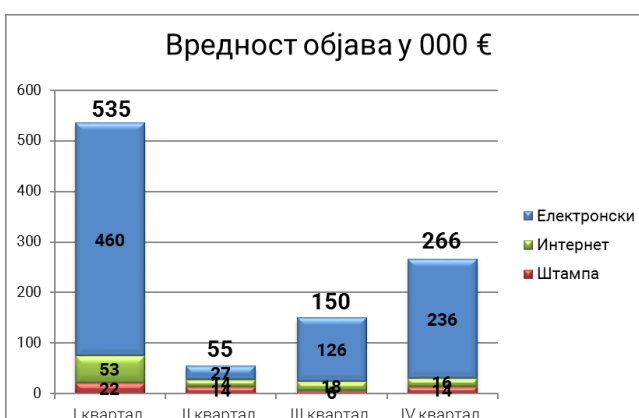
У четвртном кварталу су забележене укупно 94 објаве које су већином покривале сајбер безбедност и скуп "Спамовање лудом радовање" (укупно 34 објаве) и кампању „Мој посао, мој домен“ (укупно 15 објава).

Током године су, разним поводима, реализована бројна гостовања и интервјуи. На основу анализе објава које је обухватио електронски клипинг, највећи број појављивања бележи Војислав Родић (107 објава), за ким следе Слободан Марковић (71 објава), Јелена Ожеговић (49 објава), Данко Јевтовић (48 објава), Предраг Милићевић (40 објава) итд.

Најчешћи аутор текстова који су објављивани у медијима је био Лазар Бошковић, а током године су се као аутори појавили и Дејан Ђукић и Предраг Милићевић.

На основу анализе 606 објава, које је обухватио клипинг, број објава на интернет порталима је износио 66% свих објава, али је и даље највећа вредност објава забележена у електронским медијима (849.914 EUR).

Током 2016. РНИДС се појавио у 145 различитих медија – 22 штампана медија, 18 телевизијских и радио станица и 105 интернет портала. У штампаним медијима забележено је укупно 100

објава, у телевизијским и радијским емисијама 105, а на интернет порталима укупно 401 објава. Притом је доминирао примарни и планирани публицитет – 88% медијских објава је било планирано (укупно 536 објава), док се у 478 објава РНИДС појављивао као примарна тема објаве (79% свих објава). Просечна оцена наклоњености је 2,39.

О активностима РНИДС-а су извештавале све релевантне медијске куће, међу којима се истичу РТС 1, РТС 2, ТВ Б92, Прва ТВ, Happy TV (националне ТВ станице), са својим информативним и стручним емисијама, као и Н1 као регионална кабловска ТВ станица. Активностима РНИДС-а су посветили пажњу и готово сви дневни листови (Данас, Политика, Блиц, Информер, Курир, Вечерње новости, чији је укупан „reach“ 8.382.126 читалаца), док је у периодичној штампи фокус био на специјализованим ИТ и бизнис часописима (Tech Lifestyle, Digital, Свет компјутера, PC Press). Забележене су објаве и на најрелевантнијим информативним сајтовима (tanjug.rs, ekapija.com, economy.rs), на веб порталима дневних листова, ТВ и радио станица (rts.rs, blic.rs, b92.net, politika.rs, kurir.rs, smedia.rs, danas.rs...), као и на стручним/специјализованим сајтовима (bif.rs, ogledalo.rs, pcpress.rs, Itsvet.rs, benchmark.rs, personalmag.rs, bizlife.rs, cordmagazine.com, instore.rs). Објаве су забележене и на страницама Владе Републике Србије (srbija.gov.rs), као и Регионалне привредне коморе Нови Сад (rpkn.com)

У поређењу са претходном годином, број објава бележи повећање у електронским медијима за скоро 30%, док се пад броја објава бележи на веб порталима (за 12%) и у штампаним медијима (за 27%). Истовремено, у поређењу са 2015, у 2016. АВЕ вредности бележе пад у штампаним медијима за 27% и на веб порталима за 23%, док се у електронским медијима бележи раст од скоро 4%. Укупна вредност свих објава је 1.006.809 EUR.¹⁰

Детаљна годишња клипинг анализа је предата Управном одбору у прилогу овог Извештаја.

Међународна сарадња

Представници Универзитетског теле-информатичког центра Универзитета у Сарајеву (УТИЦ), који управља националним интернет доменом Босне и Херцеговине – .BA, били су гости РНИДС-а 21. 4. 2016. Том приликом је закључен Споразум о сарадњи, који обухвата размену искустава и најбоље праксе у свим областима рада националних регистара, а посебно у области унапређивања техничке инфраструктуре, сигурности, софтвера и правних аката везаних за регистрацију домена.

—

Током другог квартала Управни одбор покренуо је иницијативу за придруживање РНИДС-а организацији RIPE NCC (Réseaux IP Européens – Network Coordination Center), која управља нумеричким интернет ресурсима у региону Евро-Азије и Блиског истока. У складу са иницијативом УО, Канцеларија је ступила у контакт са канцеларијом RIPE NCC и проверила формалне и финансијске услове за приступање организацији. Извештај о томе прослеђен је Управном одбору, који је предлог за приступање проследио Конференцији суоснивача. Конференција суоснивача, на својој првој електронској седници, одржаној од 7. до 14. 9. 2016, усвојила је Одлуку о приступању РНИДС-а организацији RIPE NCC. Након тога, Канцеларија је

¹⁰ Прерачунато по АВЕ (Add Value Equivalency) методологији, којом се позиција односно простор у одређеном медију множи с вредностима из ценовника оглашавања за ту позицију

спровела све формалности у вези са приступањем и РНИДС је до краја септембра постао пуноправни члан ове организације. Приступањем RIPE NCC, РНИДС је добио могућност да све IP ресурсе које тренутно користи обједини под својим корисничким налогом, унапреди сопствени организациони капацитет кроз обуке и размену искустава на семинарима и састанцима које организује RIPE NCC, али и даље унапреди сарадњу са RIPE NCC у области управљања интернетом у региону Југоисточне Европе.

—

Пројекат „Три интернет прасета“ се заснива на нашој интерној подели корисника Интернета на интернет бескућнике (оне који немају никакво присуство на Интернету), интернет подстанаре (оне који своје интернет присуство базирају на туђим доменима (друштвене мреже, бесплатне платформе и сл) и интернет власнике (оне који своје интернет присуство базирају на својим доменима). Пројекат је осмишљен као међународни пројекат који би суфинансирали сви национални регистри који би били заинтересовани за учешће у њему и као такав је представљен CENTR-овој маркетиншкој радној групи на састанку у Талину, почетком марта 2016. На скупу је Предраг Милићевић, у име РНИДС-а, предложио заједнички пројекат израде анимираног едукативног филма о употреби и значају домена, под називом „Три интернет прасета“, чији су ликови базирани на познатој басни „Три прасета“ из 19. века. Филм би био израђен у 2D анимацији, у стрип стилу, и трајао би 3-5 минута. Требало би да буде едукативан, колико и забаван, да би био што виралнији у дистрибуцији путем Интернета. Циљна група би били појединци и предузетници (људи који редовно користе Интернет, али не разумеју баш најбоље како да се правилно представе на њему). На новом CENTR сајту је креирана веб страна намењена овом пројекту, а за међусобну комуникацију на пројекту CENTR је дефинисао посебну е-листу. Средином 2016. је пројекат додатно разрађен и додат је лик „великог злог вука“ оличен у интернет претраживачу. Том приликом је направљена и процена коштања пројекта, прилагођења на различите језике и предложен оквирни термин план за почетак рада на пројекту. Тренутно је, осим нас, пријављено још 8 регистара: аустријски, немачки, шпански, португалски, европски (EURid), хрватски, естонски и литвански, а пројекат је још увек у фази разраде.

Службена путовања током 2016.

Датум скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
1–2. 2. 2016.	Domain pulse 2016	Лозана	Александар Поповић
3. 2. 2016.	37 th CENTR Admin	Лозана	Дејан Ђукић
			Стефан Ковач
4. 2. 2016.	IG event	Букурешт	Душан Стојичевић
16–17. 2. 2016.	55 th CENTR GA	Будва	Данко Јевтовић
1–2. 3. 2016.	19 th CENTR Marketing	Талин	Предраг Милићевић
5–10. 3. 2016.	ICANN 55	Маракеш	Данко Јевтовић
			Дејан Ђукић
17. 3. 2016.	49 th CENTR Legal	Лисабон	Дејан Ђукић
22–23. 2. 2016.	ICANN CCT Review Team	Лос Анђелес	Дејан Ђукић
24–27. 3. 2016.	WEBIZ 2016	Зрењанин	Данко Јевтовић

Датум скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
14. 4. 2016.	HitIT.Digital	Загреб	Јелена Ожеговић
18–20. 4. 2016.	CENTR BoD offsite	Бриж	Данко Јевтовић
20–22. 4. 2016.	Е-трговина	Палић	Предраг Милићевић
13–15. 5. 2016.	WebDan	Бор	Јелена Ожеговић
17–19. 5. 2016.	CENTR Jamboree	Брисел	Владимир Алексић
			Жарко Кецић
			Дејан Ђукић
			Стефан Ковач
			Предраг Милићевић
28–29. 5. 2016.	Spark.ME	Будва	Милоје Секулић
			Мирко Мирковић
			Јелена Ожеговић
1. 6. 2016.	Cro-IGF 2016	Опатија	Војислав Родић
5–9. 6. 2016.	ICANN CCT Review Team	Вашингтон	Дејан Ђукић
9–10. 6. 2016.	EuroDIG	Брисел	Душан Стојичевић
10. 6. 2016.	Meet Magento Serbia	Ниш	Војислав Родић
17–19. 6. 2016.	Webiz 2016	Златибор	Данко Јевтовић
			Предраг Милићевић
			Јелена Ожеговић
21–22. 6. 2016.	IPv6 скуп и SINOG	Љубљана	Слободан Марковић
27–30. 6. 2016.	ICANN 56	Хелсинки	Данко Јевтовић
			Мирјана Тасић
			Дејан Ђукић
			Александар Поповић
			Стефан Ковач
			Јелена Ожеговић
4–7. 8. 2016.	Def Con 24	Лас Вегас	Мирко Мирковић
29–30. 8. 2016.	ICANN CCT Review Team	Беч	Дејан Ђукић
15. 9. 2016.	39 th CENTR Admin	Блед	Стефан Ковач
22–25. 9. 2016.	Weekend Media Festival	Ровињ	Милоје Секулић
28–29. 9. 2016.	51 th CENTR Legal	Гдањск	Дејан Ђукић
13–14. 10. 2016.	21 th CENTR Marketing	Трондхејм	Предраг Милићевић
27–29. 10. 2016.	WWVrsac	Вршац	Јелена Ожеговић
3–9. 11. 2016.	ICANN 57	Хајдерабад	Дејан Ђукић Александар Поповић
14–15. 12. 2016.	Chair Vice-Chair (CENTR)	Брисел	Стефан Ковач

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Финансије

Током првог квартала 2016. доспела су два контингента државних записа: 11.1. 2016. у номиналном износу од 36.000 евра и 16. 3. 2016. у износу од 55.000 евра. Након акумулације извесне количине новчаних средстава у првом кварталу и почетком другог, на аукцији коју је организовала Управа за дуг Републике Србије, 21. 6. 2016, РНИДС је купио 98 двогодишњих обвезница деноминираних у еврима номиналне вредности 1.000 евра, уз годишњи купон од 1,5%. Овим је реализована одлука Управног одбора РНИДС-а из октобра претходне године (о инвестирању у државне хартије износа до 100.000 евра) уз дисконтну цену од 1.006,62 евра.

Каматне стопе на депозите код банака су задржале низак ниво са краја претходне године, те се по овом основу нису ни очекивали значајнији приливи као ранијих година, али се и приликом орочавања средстава код пословних банака превасходно водило рачуна о сигурносном аспект, уз орочење стандардних износа који су намењени за ове потребе.

Финансијски план је током 2016. доживео само један ребаланс и то у децембру. Пре тога су се догодила само два једнократна трансфера са резерве. Прво је у другом кварталу урађен трансфер 500.000 динара са групе 9 (резерва) на ставку 2.1.6 за потребе покрића набавке Мајкрософт лиценци имајући у виду да су понуде биле више од процењених, пре свега због промене модела лиценцирања Виндоуз сервера, преласка на Офис 365 (укључујући лиценце за чланове УО), раста цена појединих лиценци и друго. Други трансфер је извршен током трећег квартала. У питању је трансфер 300.000 динара са групе 9 (резерва) на ставку 2.4.3 за потребе покрића учлањења РНИДС-а у RIPE, а након одлуке Конференције суоснивача о учлањењу. Све ово имајући у виду да Планом и програмом рада, а самим тим и Финансијским планом за 2016, оваква активност није била планирана.

Током последњег квартала 2016. припремљен је ребаланс Финансијског плана за 2016. Иначе ради се о првим и једином за 2016. Исти (измене и допуне) је усвојен на седници Управног одбора број 255 од 5. 12. 2016. и од тада је ступио на снагу.

Набавке

Најзначајнија набавка у току другог квартала, односно прва значајнија од почетка године јесте набавка Мајкрософт лиценци, у форми Мајкрософт „OVS“ уговора на три године.

Такође, за потребе донације РТС-у, као делу ширег пакета сарадње у контексту израде филма намењеног прослави десетогодишњице РНИДС-а, извршена је набавка шест преносних рачунара са пратећом опремом (торбе и бежични мишеви). Извршена је и набавка софтвера за тестирање кода нове апликације за регистрацију назива домена. За потребе спровођења

тестирања откривања и видљивости и то Black Box и Grey Box ангажован је независни консултант почетком трећег квартала.

У функцији подршке раду овлашћеним регистрима РНИДС је извршио набавку услуге израде и одржавања WHMCS модула за регистрацију .RS и .CPB домена

Најзначајнији догађај у трећем кварталу јесте пуштање у рад новог Система за регистрацију назива домена 26. 7. 2016, чиме је практично и окончан овај процес отворене набавке, што је посебно елаборирано у овом Извештају.

Од лиценци су у истом периоду набављене (обновљене) лиценце за антивирус (F-Secure), као и лиценце за виртуализацију (VMWare).

Најзначајнија набавка у току четвртог квартала 2016. јесте набавка мрежне опреме. Сprovedен је отворен поступак набавке, а са изабраним понуђачем је на самом крају године и потписан уговор. Њему је исплаћен и аванс у складу са уговором, а испорука опреме и пратеће плаћање се очекује почетком 2017.

—

Купљен је пројектор Epson EB 1420Wi који је инсталиран у просторији за састанке. Нови пројектор омогућава, поред бољег квалитета и интерактивног рада, и бежично повезивање са уређајима за презентацију. Уз пројектор је набављена и додатна опрема за повезивање са различитим уређајима и адаптерима и комфорно управљање уређајем.

Осим тога, купљена су три мобилна телефона за потребе запослених у Канцеларији, као и штампач, који се превасходно користи у Сектору за финансије, али је намењен и као замена у случају кvara основног уређаја за штампање и копирање. У трећем кварталу набављен је један преносни рачунар.

Почетком године унапређен је алармни систем и реконфигурисани сензори за детекцију провале.

Током другог квартала су набављени нови столови за потребе опремања конференцијске сале у којој се одржавају састанци, односно у којој заседа Управни одбор. У истој просторији је извршено уређење зидова, односно кречење након монтаже пројектора, набављеног у првом кварталу 2016. За потребе проширења функционалности поменутог пројектора извршена је набавка неколико пратећих додатака.

Примена ИКТ у пословању

Током 2014. је извршено снимање пословних процеса у Канцеларији и анализа потреба за системом за управљање пословањем. Такође у свом раду Интерни ревизор је дао сугестије које наводе на потреби за набавку софтвера за канцеларијско пословање, како би се тренутно сепаратне активности што више ускладили и омогућила аутоматизација канцеларијског и књиговодственог пословања и унапредило праћење и извештавање. Планирана је набавка интегрисаног система (базирано на различитим производима који имају могућност интеграције).

Предвиђено је да коначни систем има следеће модуле:

- Управљање документима (архивирање, размена, мета-подаци за интеграцију са остатком система, е-потписи)
- Контролинг (управљање буџетом)
- Књиговодство (главна и помоћне књиге)
- Вођење пројеката (праћење процеса, радни токови)
- Сервис деск (тикетинг, праћење надзора над радом ОР-ова)
- Управљање односима са партнерима (CRM, заједнички адресар и лог комуникација, праћење чланарина суоснивача)

Током године је одржано више консултација и састанака ради налажења оптималног решења, а Управном одбору је предложено покретања отвореног поступка набавке пословног софтвера. Због великог броја активности у вези новог Система за регистрацију назива интернет домена је одлучено да се набавка помери за 2017, а Канцеларија је задужена да изради додатне анализе.

—

Почетком другог квартала Канцеларија је увела у рад „Slack“ софтвер за делотворнију комуникацију унутар тима.

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Руководилац Сектора за опште и правне послове је саставио први нацрт опште Политике приватности која би се примењивала се на прикупљање информација којима је могуће идентификовати неко лице (лични подаци) и које РНИДС прикупи у било ком формату кроз своје сервисе, било директно или посредством овлашћеног регистра РНИДС-а. Питање личних података регистраната .RS и .СРБ домена, остала би материја Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена.

У погледу регулисања радног статуса директора и преласка на уговор са заснивањем радног односа, руководилац овог Сектора је учествовао у припреми нацрта уговора и припадајућих аката. Поред тога, припремљен је нацрт правилника који уређује област упућивања на службена путовања. Обављани су и други редовни правни послови.

Рачуноводство и ревизија

Током 2016. сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Такође у редовном оквиру су извршаване све обавезе према држави.

Током јануара обављен је Попис имовине и обавеза, до краја тог месеца биле су комплетиране пописне листе и пратећи извештаји пописних комисија, које је УО усвојио на 227. седници. До

краја фебруара је комплетиран и Финансијски извештај за статистичке потребе и исти је предат АПР-у у складу са роковима дефинисаним Законом о рачуноводству.

—

Почетком године су два закона, односно њихове измене, узроковали значајно ангажовање на припреми за њихово спровођење, као и проналажење начина за пореску оптимизацију. Реч је о Закону о порезу на доходак грађана, и пореском третману коришћења сопствених возила у пословне сврхе. Други, много значајнији догађај, јесте почетак примене одредбе Закона о порезу на добит правних лица који се односи на порез по одбитку. Наиме, од 1. 3. 2016. се за услуге које се користе на територији Србије, а пружене су од стране нерезидента Србије плаћа порез по одбитку. Имајући у виду природу пословања Регистра, и значајну усмереност на добављаче из иностранства за поједине услуге (оглашавање на Интернету, поједине лиценце и сл), значајно време је утрошено на овладавање новим одредбама Закона и на њихово потпуно разумевање, као и на начине за пореску уштеду. У том смислу у што више случајева извршено је прибављање потврда о резидентности за добављаче из земаља са којима је Србија потписала уговор о избегавању двоструког опорезивања.

У другом кварталу најзначајнија активност јесте комплетирање Завршног рачуна за 2015. (Биланс стања, Биланс успеха и Напомене уз финансијске извештаје). Исти је након усвајања од стране Управног одбора на 241. седници од 14. 6. 2016, предат Агенцији за привредне регистре у складу са законским роковима (и то 22. 6. 2016).

—

Рад представника независног ревизора на терену, тј. у просторијама књиговодствене агенције и процес тестирања документације је обављен у другој половини маја. Нацрт Ревизорског извештаја у вези са ревизијом финансијских извештаја за 2015. је издат у првој декади јуна, а коначна верзија у трећој декади јуна. Исти је прослеђен на листу УО, који је Извештај примио к знању и наменио га за презентирање Конференцији суоснивача на првој редовној седници, што је и учињено у децембру.

Иначе, суштина извештаја независног ревизора је у следећем: *„мишљење ревизора јесте да финансијски извештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Регистра на дан 31. 12. 2015, као и резултате његовог пословања за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима у Републици Србији“.*

—

У трећем кварталу, АПР је донео потврду о јавном објављивању редовног годишњег финансијског извештаја и документације за период од 1. 1 — 31. 12. 2015. У поступку провере испуњености услова за јавно објављивање утврђено је да је предметни финансијски извештај потпун и рачунски тачан, те да је уз извештај достављена комплетна документација прописана Законом, па су исти дана 15. 7. 2016. уписани у Регистар и јавно објављени на интернет страници АПР, у оквиру Регистра финансијских извештаја, у обиму и садржају у којем су достављени.

У трећем кварталу је акценат стављен на припрему документације за посету тима интерне ревизије. Обухват рада Интерног ревизора се односио на период 1. 7. 2015 — 30. 6. 2016. Почетак последњег квартала обележен је активностима интерне ревизије. Тим ревизора је отпочео свој рад последње недеље септембра у складу са договором са УО, при чему је гро активности обављен у првој половини октобра. Обухват рада Интерног ревизора се односио на период 1. 7. 2015 — 30. 6. 2016, а кључна подручја анализе су била службена путовања и сви аспекти

спроведених набавки. Пре издавања прелиминарног мишљења почетком новембра, одржан је и заједнички састанак запослених и представника Интерног ревизора где су се анализирали поједини налази ревизорског извештаја. Након тога, је издат прелиминарни извештај, а након поновног сета коментара од стране запослених и њиховог општег прихватања од стране Интерног ревизора, издат је и финални извештај. Исти је дискутован и прихваћен на УО током новембра, а основни закључци су презентирани на редовној седници Конференције суоснивача у децембру 2016. У најкраћем, мишљење је позитивно, односно налази су задовољавајући (ревизорска оцена устројености и функционисања интерних контрола).

У истом периоду (9. 9. 2016) је објављен позив за избор независног ревизора финансијских извештаја за период 2016—2018. Имајући у виду да је на седници УО од 30. 9. 2016. и 3. 10. 2016. за независног ревизора финансијских извештаја за период 2016-2018. (ре)изабрана ревизорска кућа „Станишић Аудит“, са истом је током последњег квартала закључен уговор о пружању предметних услуга.

Ангажман професионалних услуга

Осим рачуноводствених и ревизорских, посебно описаних услуга, било је потребе за ангажовање такозваних професионалних услуга, у зависности од пројеката, доба године, скупова, кампања и сл. У мањој мери су коришћене адвокатске услуге, а у већој преводилачке.

Имајући у виду одржавање обимног скупа, као што је ДИДС 2016, у првом кварталу је било потребе за услугама као што су преводилачке, фотографске, штампарске, превозничке, угоститељске и слично.

У циљу унапређивања презентационих вештина запослених у Канцеларији, 19. 4. 2016. је организована обука за медијски наступ коју је испред агенције „TAG Media“ одржао Радомир Лале Марковић. Петоро запослених је имало прилике да кроз практичне вежбе, давање изјава за медије и теоретски део обуке, унапреди своје вештине и усаврши стечена знања.

У истом периоду, за потребе Конкурса „Прави примери интернет присуства“, ангазоване су услуге креатора кампања, а имајући у виду да је организовано и припремано неколико скупова, од којих је као најзначајнији потребно издвојити редовну седницу Конференције суоснивача у мају и Конференцију овлашћених регистара у јуну, било је потребе и за угоститељским услугама, видео снимањем и сл.

Током трећег квартала, за потребе маркетиншке кампање, ангазоване су услуге креативе, снимања (видео прилога и фотографско снимање). Имајући у виду и неколико скупова током периода, било је потребе за угоститељским услугама, као и услугама организације скупова.

На крају године, односно током последњег квартала, за потребе скупа посвећеног спамовању и свечане доделе плакета после редовне седнице Конференције суоснивача РНИДС-а, ангазоване су професионалне услуге стручњака за креирање концепта и садржаја скупова, визуелних решења (креација и продукција), фотографисања и снимања видео прилога, као и стручњака за организацију догађаја. За потребе маркетиншке кампање креирани су додатни визуали за оглашавање на Аеродрому и у великим тржним центрима, као и присуство и оглашавање на друштвеним мрежама, за шта су ангазоване професионалне услуге стручњака за креирање потребних визуелних решења, као и стручњака за закуп медија.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Током 2016. су на сајт Фондације редовно постављани записници и одлуке са одржаних седница Управног одбора, периодични финансијски извештаји и јавни позиви за набавку опреме и услуга. Информације и материјали са седница Конференције суоснивача су, заједно са осталим информацијама о активностима Фондације, такође доступни на сајту.

Јавност рада РНИДС-а се огледа и у јавним расправама које се спроводе пре доношења одлука о измени кључних докумената која су од важности за кориснике Интернета у Србији. У складу с тим, током првог квартала је на сајту рнидс.срб обављена јавна расправа о изменама и допунама Општих услова регистрације националних домена.¹¹

Након усвојених измена, објављене су ажуриране верзије кључних докумената Фондације на српском и енглеском језику (Статут и Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена). Ажурирани су и спискови назива домена који су резервисани за потребе РНИДС-а и државних органа.

Публикација „Профил Фондације РНИДС“¹² је објављена на сајту на српском и енглеском језику, након чега је израђена и њена штампана верзија. Ова публикација доноси на једном месту сажете све најбитније информације о Фондацији – њеном историјату, организацији и принципима рада, функционисању националних домена итд.

Током 2016. су објављена четири редовна издања интерног информатора Фондације „РНИДС инфо“, на српском и енглеском језику, а поред њих је објављено и специјално издање поводом Конференције ДИДС 2016.¹³

Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs

Већ традиционално препознат као релевантан извор информација о процедурама регистрације назива интернет домена, али и активности Фондације, сајт рнидс.срб бележи веома сличне показатеље посећености као и 2015:

рнидс.срб	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/Ѕ 2016.	Σ/Ѕ 2015.
Посете	28.801	23.660	23.649	28.157	104.267	103.686
Појединачни посетиоци	18.985	15.549	15.046	19.322	68.902	70.073

¹¹ ruids.rs/новости/јавна-расправа-о-новим-условима-регистрације-домена

¹² www.ruids.rs/publikacije/Profil_Fondacije_RNIDS.pdf

¹³ ruids.rs/публикације/рнидс-инфо

рнидс.срб	1. кв.	2. кв.	3. кв.	4. кв.	Σ/Ā 2016.	Σ/Ā 2015.
Просечно трајање посете	00:02:19	00:02:11	0:02:32	00:02:20	0:02:20	00:02:45
Bounce Rate	40,36%	40,37%	37,33%	35,13%	38,30%	37,94%

Анализа најзаступљенијих извора саобраћаја ка сајту указује на то да је у 2016. 47% свих посета дошло органском претрагом, док су преостале посете дошле директно, рефералним путем и са друштвених мрежа. Однос нових посетилаца и оних који се враћају више пута на рнидс.срб је стабилан: око 58% чине нови посетиоци који се у просеку задрже око 1,5 минут. Остатак су посетиоци који се враћају и на сајту проведу и преко три минута. Такође је приметан пораст саобраћаја са мобилних уређаја и таблета који је за 22,3% већи него у 2015. и чини 14,4% од укупног броја посета.

Најпосећенија је страница са подацима о регистрованом домену (WHOIS упит), на којој је забележено 32% од укупног броја прегледа (261.900). Аналитика показује да је у 2016. проверавано скоро 28.180 различитих појмова. Занимљиво је да је више од 43% провера обављено на енглеској WHOIS страни. Посете овој страни су најчешће органске, директне и рефералне (са iana.org најчешће). Краћа анализа претражених појмова указује на то да су српски термини приближно једнако заступљени као и страни, тако да се не може рећи да ову страницу посећују само странци.

Аналитика показује да посетиоци радије посећују страну са подацима о регистрованом домену на рнидс.срб, него што кроз дугме у заглављу сајта одлазе на домен.срб да тамо провере расположивост назива домена. Скоро 60% ових посета су направили посетиоци који су се више пута враћали на сајт, што указује на то да се ради о нешто напреднијим корисницима, којима функционалности WHOIS-а на сајту рнидс.срб више одговарају. Слично је и са листом ОР-ова, на коју долази скоро 12 пута више посетилаца него што кроз дугме у заглављу одлази на Изборник ОР-ова на сајту домен.срб.

Изаберите овлашћени регистар и
регистрајте свој домен!

Додатно, систем провере је унапређен тако да се, уколико је тражени назив домена слободан, појављује дугме које води на Изборник на сајту домен.срб.

Подршка органима и телима Фондације

У 2016. РНИДС-у је приступило три нова суоснивача, док је, услед истека годишње накнаде, четири суоснивача брисано са списка суоснивача. На крају 2016. године, РНИДС је имао укупно 69 суоснивача.

Подршка Управном одбору

Током године одржана је 31 седница Управног одбора, од чега шест електронских.

Сектор за опште и правне послове је пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, припреми електронских седница, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

Након избора новог Управног одбора, крајем фебруара, Канцеларија је сачинила Упутство за гласање на електронским седницама, док је, на захтев председника Управног одбора, крајем марта постављена и одржана пробна електронска седница. Током новембра обављена је локализација система за електронско гласање. Све поруке, укључујући и обавештења која се шаљу е-поштом током гласања, сада су на српском језику.

Канцеларија је током другог квартала пружила подршку Управном одбору у припреми новог формата Кварталног извештаја о раду УО, који прати Организациони оквир РНИДС-а према коме извештава Канцеларија и према коме се врши финансијско планирање и извештавање у оквиру РНИДС-а.

На захтев УО, Сектор за опште и правне послове припремио је преглед досадашњих закључака Конференције суоснивача и започео рад на припреми прегледа досадашњих закључака Управног одбора. Овај преглед донетих одлука и закључака Управног одбора редовно је ажуриран током године, ради припреме кварталних извештаја о раду УО.

У циљу испуњења обавеза из члана 69. став 4. Статута РНИДС-а, УО је иницирао израду нацрта Политике извештавања, која уређује начин извештавања Конференције суоснивача и јавности о пословању РНИДС-а. Нацрт овог документа сачинио је руководилац Сектора за опште и правне послове, а УО га је, уз одређене измене, предложио Конференцији суоснивача.

Крајем октобра, на захтев УО, директор је формирао Комисију која је имала за циљ да предложи списак прималаца јубиларних признања поводом 10 година од оснивања РНИДС-а. Комисија је почетком новембра поднела Управном одбору свој извештај са списком категорија признања и именима прималаца.

Канцеларија је током четвртог квартала имала неколико радних састанака са члановима УО у склопу израде Плана и програма рада за 2017.

Подршка Конференцији суоснивача

Током године одржане су две редовне, две ванредне (од чега једна електронска) и једна изборна седница Конференције суоснивача.

Канцеларија је пружила неопходну логистичку и правну подршку организацији седница Конференције суоснивача, укључујући израду Упутства за гласање на електронској седници. Такође, пружена је подршка изборним процесима, што се посебно односило на припрему јавних позива, пријем и оцену формалне исправности кандидатура.

Прва ванредна и изборна конференција одржане су 20. 2. 2016. у београдском Хотелу „Зира”. Ванредној седници присуствовало је 55 овлашћених представника суоснивача, а усвојени су Годишњи и Мандатни извештај о раду Управног одбора, којем је тог дана истицао трогодишњи

мандат. На истој седници биран је и један члан Статутарне комисије. Од пет кандидата, пријављених путем јавног конкурса, изабрана је адвокатица Светлана Стојковић.

Изборна седница Конференције суоснивача сазвана је ради избора нових чланова Управног одбора. Од укупно осам кандидата, пријављених путем јавног конкурса, представници суоснивача изабрали су за нови сазив Управног одбора: Горана Миланковића, Војислава Родића, Биљану Ромић Пунош, Драгана Јеремића, Владимира Алексића, Мирка Мирковића и Милоја Секулића. Нови Управни одбор одржао је конститутивну седницу 21. 2. 2016, када је за председника УО изабран Војислав Родић, а за заменика председника Горан Миланковић.

Прва редовна седница Конференције суоснивача одржана је 28. 5. 2016. у београдском хотелу „Холидеј ин“. Од 71 суоснивача, њих 38 је имало своје овлашћене представнике на овој седници. Усвојене су измене и допуне Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена, а суоснивачима су представљени Квартални извештај Управног одбора и годишњи извештај о раду Статутарне комисије. Било је речи и о Споразуму о сарадњи са Универзитетским теле-информатичким центром из Сарајева (УТИЦ), који управља националним интернет доменом Босне и Херцеговине (.BA), а након тога је одржана и јавна седница Управног одбора.

У септембру је успешно одржана прва електронска седница Конференције суоснивача, која се према Статуту РНИДС-а сазива као ванредна. Почетак гласања био је заказан за 8. 9. у поноћ, а гласање је завршено 13. 9. у 23:59. На дневном реду била је само једна тачка дневног реда – приступање РНИДС-а организацији RIPE NCC. Од 70 суоснивача са правом гласа, електронским путем гласало је њих 43 (око 61%), а предложена одлука усвојена је великом већином гласова.

Друга редовна седница Конференције одржана је 17. 12. 2016. у београдском Хотелу „Метропол палас“. Од 71 суоснивача, њих 39 је имало своје овлашћене представнике на овој седници. Усвојени су Политика извештавања и Извештај екстерног ревизора, а суоснивачима су представљени План и програм рада РНИДС за 2017. годину, информација о раду Управног одбора у протеклом периоду, као и информација о спроведеној интерној ревизији.

Након друге редовне седнице Конференције, [одржана је свечаност поводом 10 година од овере уговор о оснивању РНИДС-а](#). Том приликом, додељене су две меморијалне плакете, четири велике плакете за четири групације заслужних и 29 појединачних плакета појединцима, организацијама и компанијама који су обележили предисторију, настанак и развој РНИДС-а.

Подршка развоју Интернета у Србији

Сарадња са државним институцијама

Цела година била је испуњена активностима државних органа у области политике информационо-комуникационих технологија. РНИДС је у свим активностима узео активну улогу и експертизом помогао ове процесе.

Министарство трговине, туризма и телекомуникација

Током првог квартала, Министарство трговине, туризма и телекомуникација (МТТТ), организовало је два скупа у Дому Народне скупштине – поводом Дана безбедног Интернета (9. 2. 2016) и Светског дана информационог друштва (17. 5. 2016). Представници РНИДС-а узели су учешће на оба скупа, а пружена је и подршка колегама из МТТТ у организацији једног од панела у оквиру Дана безбедног Интернета.

Током трећег квартала, на захтев колега из МТТТ, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом пружио је информације и објашњења у вези са вишепартнерским моделом управљања Интернетом и функционисањем организација као што су ICANN, ISOC и сл.

Почетком јула, МТТТ и Привредна комора Србије организовали су јавну расправу о нацртима уредби из области информационе безбедности. Учешће у раду овог скупа узели су председник УО РНИДС-а и саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом.

МТТТ је 7. 9. 2016. покренуло јавну расправу о дуго очекиваном Нацрту Закона о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању. Овај закон треба да замени важеће законе о електронском потпису и електронском документу, као и да иновира домаћи законски оквир у складу са прописима који важе у Европској унији (eIDAS Regulation). Додатно, Закон треба да уреди низ питања која до сада нису била покривена другим прописима, као што су, на пример, електронско архивирање и регистрована достава електронских докумената. РНИДС се укључио у јавну расправу и [послао коментаре на понуђени нацрт](#), сматрајући да они могу допринети бољој практичној примени Закона.

Почетком октобра, на молбу колега из МТТТ, дати су неформални коментари на радну верзију Нацрта Стратегије информационе безбедности.

МТТТ је крајем октобра избацило на јавну расправу нацрт новог Закона о електронским комуникацијама. Представник РНИДС-а присуствовао је скупу на коме је представљен нацрт. Иако РНИДС није формално послао своје коментаре на нацрт закона, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом одржао је састанак са колегама из МТТТ, на коме су детаљно размотрене одредбе новог закона и указано на простор за побољшања. Истовремено, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом пружио је подршку у изради коментара на нацрт закона неким од суоснивача РНИДС-а.

Крајем октобра дати су неформални коментари на Нацрт Стратегије развоја индустрије информационих технологија од 2017. до 2020. године.

Министарство државне управе и локалне самоуправе

Почетком фебруара, правна служба РНИДС-а прегледала је и дала коментаре на нацрт новог Закона о општем управном поступку. Ове неформалне сугестије, упућене колегама из Министарства државне управе и локалне самоуправе (МДУЛС), посебно су се односиле на боље уређивање електронске комуникације између државних органа и грађана.

МДУЛС, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом, организовало је у фебруару и августу консултативне састанке поводом израде Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу (OGP) у Републици Србији за период 2016–2017. Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом узео је учешће у раду ова два скупа.

Крајем децембра, представник РНИДС-а присуствовао је представљању нацрта Акционог плана министарског ИТ савета, на позив Кабинета министарке Ане Брнабић и Стартит центра. Након састанка, Кабинету министарке достављени су неформални коментари на нацрт Акционог плана.

МДУЛС је у децембру избацило на јавну расправу нацрт измена и допуна Закона о државној управи. Тим поводом, колегама из МДУЛС достављени су неформални коментари на тему електронских јавних расправа.

Дирекција за електронску управу

Средином фебруара, на позив Дирекције за електронску управу (ДЕУ) и канцеларије Светске банке у Србији, саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом учествовао је у једнодневnoj радионици о стратешкој подршци развоју е-Управе под називом „Дигитална Србија”.

На захтев колега из ДЕУ, почетком септембра сачињена је неформална анализа кретања кључних параметара од значаја за развој е-Управе у Србији у новој Студији УН о електронској управи.

Средином децембра, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом модерисао је два панела на тему отворених података. Први панел одржан је на позив ДЕУ и Регионалне школе јавне управе (ReSPA) из Подгорице, у оквиру скупа „ReSPA eGovernment Days”, који је одржан у београдском Хотелу „Краун плаза”. Други панел одржан је у склопу обележавања „Дана е-Управе”.

Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге

Крајем првог квартала, директор РНИДС-а и саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, одржали су састанак са новим директором Регулаторне агенције за електронске комуникације (РАТЕЛ), г. Владицом Тинтором и његовим сарадницима. Састанак је одржан у новом седишту РАТЕЛ-а, а на састанку су представљене најбитније активности РНИДС-а, размотрени планови за будућност, као и могућности за међусобну сарадњу. Посебан фокус дискусије био је везан за област интернет безбедности, имајући у виду да је новим

Законом о информационој безбедности РАТЕЛ проглашен за Национални ЦЕРТ, као и да РНИДС има у плану покретање RNIDS-CERT-а за подручје националних домена.

Крајем октобра РАТЕЛ се обратио Управном одбору РНИДС-а са захтевом да се за потребе успостављања националног CERT-а, сагласно новом Закону о информационој безбедности, РАТЕЛ-у додели домен cert.rs, који је био резервисан за РНИДС и није био у активној употреби. Управни одбор позитивно је одговорио на овај захтев и усвојио одлуку којом су називи домена „cert.rs“ и „cert.срб“ пребачени са списка резервисаних за РНИДС, на списак назива домена резервисаних за државне органе и додељени на коришћење РАТЕЛ-у (истовремено су ажурирани спискови резервисаних домена на сајту РНИДС-а).

Управа за заједничке послове републичких органа

Почетком октобра одржан је састанак са представницима Управе за заједничке послове републичких органа у вези са идејом заједничке организације радионице за администраторе државних органа. На овом догађају, који би требало да се одржи током 2017, биле би покривене теме као што су: регистрација државних домена, унапређивање безбедности државних сајтова и сервиса, интензивнији развој сервиса е-Управе и укључивање државних органа у иницијативу отворених података, унапређивање наступа државних органа на Интернету и сарадња са заједницом итд.

Завод за интелектуалну својину

РНИДС се у новембру укључио у јавну расправу поводом Предлога Стратегије интелектуалне својине за период од 2016. до 2020. године. Руководилац Сектора за опште и правне послове саставио је предлог коментара који се односи на питање заплена домена које се помиње у овом документу. Наглашено је да је заплена назива интернет домена је спорна из више углова. На првом месту, поставља се питање правне природе назива домена, следствено томе и питање правног института домаћег правног поретка којим би се ова мера спровела. Будући да назив домена није предмет, мера безбедности из члана 87. Кривичног законика не би била применљива на овај случај. Највиши степен сагласности постоји око тога да је назив интернет домена посебна врста сервиса, односно услуге, односно да је у питању је уговорни однос којим регистрант (корисник) стиче право да користи назив домена у периоду за који је извршио регистрацију. Према том уговору, регистрант не стиче права својине, већ искључиво право коришћења. Након што регистрација и уговорни однос престану, назив домена се брише из збирке регистрованих назива домена и постаје слободан за регистрацију од било ког лица. У коментару је даље наведено да је заплена назива домена правно неизводљива са становишта важећих Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена који се примењују за .RS и .СРБ домен и домаћег правног поретка. Она би представљала несразмерно средство којим би се корисницима на груб начин ограничило право на избор, као и да је важно да се постављени садржај на домену не изједначава са самим називом домена. Наведено је да је заштиту најефикасније остварити уколико се конкретном лицу забрани одређено штетно поступање, забраном регистрације или запленом назива домена таква заштита се не постиже, а одређена права ограничавају другим лицима. Спорови који настану услед повреда права трећих која проистекну директно из назива домена уређена су посебним правилима, сагласно најбољој светској пракси.

Односи са интернет заједницом

Представници РНИДС-а током године су одржавали бројне контакте са члановима домаће интернет заједнице, кроз присуство и подршку скуповима, едукативне радионице, координирање заједничких активности и на друге начине.

—

Током године потписано је више споразума о сарадњи, између осталих, са београдским огранком Интернет друштва (ISOC), Факултетом за дипломатију и безбедност, Друштвом Србије за односе са јавношћу (ДСОЈ) и Удружењем за тржишне комуникације Србије (УЕПС).

—

Поводом обележавања 10 година постојања РНИДС-а, током 2016. је у сарадњи са Радио - телевизијом Србије произведена полусатна документарна емисија „1 Интернет, 3 домена, 4 државе“, која говори о битним људима, организацијама и догађајима из 20 година званичне историје Интернета у Србији и ономе што је претходило. Комбинацијом архивског видео и фото материјала, изјава сведока времена и нараторске приче, емисија даје преглед кључних датума и процеса који су обележили развој интернет технологије, домаћих интернет садржаја, е-сервиса и националних интернет домена, кроз везу са друштвеним променама у Србији и светским токовима. Емисија је у више наврата била емитована на РТС-у, а објављена је и на РТС-овим и РНИДС-овим видео каналима.¹⁴

—

РНИДС је у првом кварталу подржао организацију 19. по реду „PC Press Top 50“ доделе награда за 50 домаћих најбољих онлајн остварења у 2015. Награде су додељиване у категоријама вести и информације, сервиси, е-маркет, база знања, модерна породица, слободно време, блог, мобилне апликације и специјална награда публице. Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са заједницом, добитник је награде за најбољи Твитер налог у категорији друштвених мрежа, док је РНИДС специјалну награду доделио Порталу еУправе.

—

Почетком примене Закона о порезу на добит правних лица током првог квартала 2016. сва домаћа правна лица која се директно оглашавају на Фејсбуку или Гуглу суочена су са обавезом плаћања пореза по одбитку на ове услуге. Како би помогао представницима интернет заједнице, РНИДС је на свом сајту објавио детаљно упутство, корисне савете и текст молбе на српском и енглеском језику, који могу бити коришћени за добијање потврде за ослобађање од плаћања овог пореза. Претпоставка је да је РНИДС овим поступком олакшао процес и скратио време потребно за добијање поменутих потврда, јер су представници домаће интернет заједнице и бројни стручњаци веома позитивно реаговали на ову иницијативу. Уследили су бројни коментари на друштвеним мрежама, питања, поруке и телефонски позиви током којих су пружене додатне информације и помоћ.

¹⁴ [youtube.com/watch?v=9cDdwLL5pOE&t=1406s](https://www.youtube.com/watch?v=9cDdwLL5pOE&t=1406s)

Програми едукације

Почетком 2016. су спроведене финалне активности на изради „Правног водича кроз интернет домене“ и он је [објављен](#) на сајту Фондације. Ова брошура се ослања на сличну брошуру норвешког регистра, који је РНИДС-у дао сагласност за употребу њиховог дизајна и текста, чији је превод правно прилагођен. Сврха ове брошуре је да правницима који у пракси дођу у додир са интернет доменима помогне да разумеју правне односе између субјеката који су укључени у регистрацију домена, као и правни статус и одговорност сваког од тих лица.

Преглед реализованих програма едукације:

- 13. 2. 2016. је на Факултету за дипломатију и безбедност одржано предавање о сајбер безбедности, ком је присуствовало око 40 матураната и учесника пројекта „Мале школе дипломатије“. Јован Шикања, администратор за безбедност компаније „Лимундо“ и Александар Костадиновић, систем администратор РНИДС-а, су овом приликом говорили о врстама малициозних програма и осталим онлајн претњама.
- 31. 3. 2016. су Данко Јевтовић, директор РНИДС-а, и Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг, на Факултету организационих наука одржали предавање о интернет доменима, коме је присуствовало око 30 студената.
- 20 – 24. 4. 2016. је одржана конференције „Е-трговина“ којој је РНИДС био један од партнера. Предраг Милићевић је овом приликом одржао предавање о значају интернет домена и говорио о томе кад и како регистровати домен, како правилно одабрати назив домена и о чему при свему томе треба водити рачуна.
- 5. 5. 2016. је Душан Стојичевић, члан Извршног одбора SEEDIG-а, у својству РНИДС-овог екстерног предавача, одржао предавање на тему CERT-а и интернет безбедности на Факултету организационих наука.
- 14. 5. 2016. је уз подршку РНИДС-а одржана четврта по реду „Webdan“ конференција у Бору, која је окупила око 80 младих ИТ стручњака и студената. Овом приликом је Јелена Ожеговић, сарадница за маркетинг и комуникације, одржала предавање на тему оглашавања на Интернету и важности правовремене заштите назива интернет домена.
- 26 – 28. 5. 2016. је у организацији Привредне коморе Београда одржана регионална конференција „Предузетништво младих – могућности и изазови“, у оквиру које је Предраг Милићевић одржао предавање под називом „Интернет није само за велике“. Гости предавања су били Милош Мијић (пекара „Домаће кифлице“) и Миодраг Ристић (штампарија „Дето“), који су изнели своја практична искуства о пословном коришћењу Интернета и сајтова на .rs домену.
- 10. 6. 2016. је уз РНИДС-ову подршку организована конференција „Meet Magento Serbia“ у Нишу, на тему електронске трговине. Војислав Родић, председник УО РНИДС-а, је овом приликом одржао предавање на тему коришћења Интернета и назива интернет домена у пословне сврхе.
- 17 – 19. 6. 2016. је на Златибору одржана Webiz пословна едукација којој је РНИДС био један од званичних партнера. Данко Јевтовић је учествовао у модулу „Web 3.0 - трендови у пословном веб наступу“, док су Предраг Милићевић и Владимир Церић, глобални менаџер за комуникације GFI Software, одржали радионицу о адекватном интернет наступу пословних организација.
- 22. 9. 2016. је Предраг Милићевић у ImpactHub-у одржао предавање под називом „Интернет није само за велике“. Гост предавања био је био Милош Мијић из фирме „Домаће кифлице“, који је са присутнима поделио своја практична искуства о коришћењу Интернета као алата за ширење пословања.

Организација и суорганизација скупова

- 27. 1. 2016. је обележена четврта година постојања ћириличног .СРБ домена на до сада неуобичајен начин, кроз концепт назван „Ћирбастерс“, посвећен разбијању погрешних митова о ћирилици на Интернету. Тим поводом је у „Стартит центру“ организована дискусија коју је модерирао Урош Богдановић, мултимедијални стваралац. У разбијању митова о ћирилици учествовали су Иван Речевић (Google Академија), Бојан Стефановић (Логохолик), Милош Мијић (Домаће кифлице) и Предраг Милићевић. Овом приликом су побијени митови о томе да Гугл не воли ћирилицу, да нема довољно ћириличких фонтова, да је тешко претварање текста из латинице у ћирилицу и обрнуто, да друштвене мреже не раде са ћирилицом и да је ћирилица слабо заступљена у садржају интернет сајтова у свету.
- 22. 4. 2016. је одржан други SEEDIG скуп о управљању Интернетом у југоисточној Европи (South Eastern European Dialogue on Internet Governance). РНИДС је био домаћин овог догађаја, док су локални институционални партнери били Министарство трговине, туризма и телекомуникација, као и Дирекција за електронску управу при Министарству државне управе и локалне самоуправе. Скуп је одржан уз подршку бројних међународних институција (Савет Европе, Европска комисија, IGF, IGFSА, ICANN, ISOC, RIPE, EuroDIG). У организацији је учествовало преко 50 интернет експерата из региона југоисточне Европе, који су били окупљени око иницијативе о дијалогу о специфичностима региона југоисточне Европе у управљању Интернетом, а сам скуп је посетило око 120 људи из Србије и региона.
- 30. 5. 2016. је РНИДС, у сарадњи са Правним факултетом Универзитета у Београду, а уз подршку ICANN-а, организовао другу по реду Конференцију „Интелектуална својина и Интернет“. Конференција је окупила око 90 учесника и водећих домаћих стручњака за право интелектуалне својине и област Интернета из Србије и Француске, као и представнике ICANN-а. Рад Конференције био је подељен у три секције које су се бавиле темама као што су управљање системом назива интернет домена, заштитом назива и жигова на Интернету и ауторским правима на друштвеним мрежама.
- 20 – 24. 6. 2016. је, у организацији Математичког факултета и уз подршку РНИДС-а, одржана Међународна конференција о биоинформатици (BELBI 2016).
- 8. 7. 2016. је пригодним коктелом у клубу „House“ обележена десетогодишњица покретачког састанка (иницијативне скупштине) РНИДС-а. Дружењу у неформалној атмосфери је присуствовало око 80 партнера, спољних сарадника, особа из медија, запослених у ОР-овима, представника институција, бивших и садашњих чланова УО и Конференције суоснивача. У току истог дана је на Другом каналу РТС-а било премијерно емитовање документарца „1 Интернет, 3 домена, 4 државе“.
- 5. 10. 2016. је у Београду одржан трећи Дан овлашћених регистара у организацији Удружења европских регистара националних интернет домена (CENTR) и РНИДС-а. Овај међународни догађај је окупио око 80 учесника, међу којима су били представници европских регистара националних интернет домена и 22 овлашћена регистра из целог света.
- 6 – 7. 10. 2016. је у Београду одржана 56. седница Генералне скупштине CENTR-а, такође у суорганизацији са РНИДС-ом. У њеном раду је учествовало око 70 представника европских регистара националних интернет домена, а у рад су активно били укључени и представници Канцеларије РНИДС-а. Слободан Марковић је учествовао у својству члана Мултиактерске саветодавне групе Форума за управљање Интернетом (Internet Governance Forum - IGF), а Стефан Ковач је модерирао неке од сесија и био активно укључен у рад Скупштине у својству потпредседника CENTR-ове Радне групе за административна питања.

- 20.10. 2016. је, у Музеју науке и технике, у оквиру обележавања "Европског месеца сајбер безбедности", у организацији РНИДС-а одржана панел дискусија „Спамовање лудом радовање“. Скуп је ове године био посвећен теми спама, а у разговору о томе како се изборити са затрпавањем електронске поште нежељеним рекламама и другим порукама, као и разним малициозним садржајима, учествовали су Александра Петровски, суоснивач Тренинг центра за креаторе веб садржаја www.write.rs, Жарко Птичек, ИТ правник из компаније „Птичек“, Јован Шикања, администратор за безбедност компаније „Лимундо“, Бошко Радивојевић, суоснивач компаније „Mainstream“, Владан Бабић, главни специјалиста за мрежну и информациону безбедност у Центру за реаговање на нападе на информациони систем МУП-а Србије и Горазд Божич, директор SI-CERT-а. Дискусију је модерирала Јелена Ожеговић.
- 9. 11. 2016. је Центар за истраживање, транспарентност и одговорност (CRTA) заједно са РНИДС-ом, а у оквиру Недеље парламентаризма, организовао дискусију под називом „Зашто су нам важни отворени подаци?“, којој је присуствовало око 50 посетилаца.
- 22. 11. 2016. је одржана Друга RSNOG конференција у Београду, у хотелу „Crowne Plaza“. Конференцију је организовала Група мрежних оператора Србије уз подршку РНИДС-а, RIPE NCC и компанија Interxion, SOX и Mainstream, а присуствовало јој је 120 посетилаца.
- 2 - 3. 12. 2016. је Друштво Србије за односе са јавношћу (ДСОЈ) организовало конференцију „PRilika 2016“, коју је подржао и РНИДС. Другог дана Конференције је Предраг Милићевић одржао предавање под називом „Репјутејшн менаџмент“, у коме је било речи о улози домена у изградњи и очувању репутације на Интернету.
- 3. 12. 2016. је у организацији Mainstream-а и уз подршку РНИДС-а организован трећи „Developers' mDay“ који је на једном месту окупио око 250 домаћих ИТ професионалаца. Поводом овог догађаја је током четвртог квартала спроведена онлајн анкета, чији су резултати презентовани на скупу.¹⁵
- 17. 12. 2016. је, после редовне седнице Конференције суоснивача РНИДС-а, одржана свечана седница Конференције суоснивача и додела плакета заслужним прегаоцима српског интернет простора, поводом 10 година од оснивачке скупштине, односно дана када је закључен уговор о основању (тадашњег фонда) РНИДС-а. Скупу су присуствовали суоснивачи, VIP, добитници плакета и организатори, укупно 83 особе. Овом приликом су додељене две меморијалне плакете, четири велике плакете за четири групације заслужних и 29 појединачних плакета појединцима, организацијама и компанијама које су обележиле предисторију, настанак и развој РНИДС-а. Плакете је уручио Зоран Бухавац, председник Конференције суоснивача РНИДС-а.

¹⁵ Видео снимак презентације: youtu.be/8T8sdL1gFx8

ДИДС и РИФ 2016

Седма годишња Конференција посвећена развоју Интернета у свету и на нашим националним доменима, ДИДС 2016, одржана је 15. и 16. 3. 2016. у Хотелу "Hyatt Regency" у Београду. Дан интернет домена Србије је окупио око 50 учесника из земље и света и преко 370 посетилаца, међу којима су били углавном ИТ професионалци из свих привредних области, али и представници бројних државних институција и организација, као и представници дигиталних агенција,

студенти, бројни новинари и остали домаћи корисници Интернета. Конференција је одржана под слоганом „Живимо Интернет... Глобално – Безбедно – Локално“, и била је подељена у два дана, тако да је 15. 3. 2016. одржан стандардни програм за широку јавност, а 16. 3. 2016. други Регионални интернет форум – РИФ 2016, ком су присуствовали само позвани учесници и посетиоци. Као и претходне године, организацију ДИДС-а је подржао ICANN. Конференција је, као и до сада, била бесплатна за све посетиоце, уз регистрацију путем адреса е-поште на регионалним националним интернет доменима. Пријаве за посетиоце првог дана ДИДС-а су биле отворене на дидс.срб, док су за VIP званице, новинаре и учеснике/посетиоце РИФ 2016 били доступни скривени линкови за пријаву на сајтовима дидс.срб и риф.срб. Додатно побољшање у односу на претходну годину је била и могућност читавања бар кодова на картама директно са мобилних уређаја, тако да посетиоци нису били у обавези да штампају своје е-карте.

Незаобилазна тема у првом блоку ДИДС-а, који је модерирао Владимир Радуновић из Дипло фондације, била је вест да је постигнут договор да се надзор над IANA функцијама пренесе на глобалну интернет заједницу, односно на ICANN. Након уводних речи председника УО, директора РНИДС-а и Габријеле Шитек, менаџера за односе са заинтересованим странама за СЕЕ из ICANN-а, говорили су Мајк Силбер, члан Управног одбора ICANN-а, Волф Лудвиг, председавајући EURALO при ICANN-у и програмски координатор EuroDIG-а и Марилиа Масиел, координатор Центра за технологије и друштво при Getulio Vargas Фондацији, Бразил (учествовала даљински, преко Скајпа). О трендовима безбедности на Интернету разговарало се у другом блоку, који је модерирао Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у РНИДС-у. Трећи блок ДИДС-а је традиционално дао преглед угледних локација на националним интернет доменима .RS и .СРБ. Представници 12 домаћих интернет сајтова, портала и онлајн пројеката говорили су о својим искуствима и развојном путу са модератором Радомиром Лалетом Марковићем, суоснивачем и директором content marketing агенције TAG Media. Снимци свих блокова доступни су на дидс.срб / dids.rs сајту, као и РНИДС-овом [YouTube каналу](#).

—

РИФ 2016 је окупио око 60 представника националних интернет регистара из југоисточне Европе, представника државних органа, локалних интернет заједница и глобалних интернет организација, као и правних експерата из региона. Теме на РИФ 2016 биле су примери из праксе и ставови регионалних стручњака о вишеактерском моделу управљања Интернетом, развоју електронске управе у Србији и региону, интернет неутралности, правној регулативи у овој области, али и безбедности на Интернету. Снимци свих блокова су доступни на сајту риф.срб, као и РНИДС-овом YouTube каналу.

Током ДИДС-а евидентирано је 45 новинара из 35 редакција и 3 новинске агенције. Забележена је укупно 191 објава у медијима, од тога 135 на Интернету, 18 на ТВ, 11 на радио станицама и 27 у штампаним медијима. Агенција TAG Media је као и претходних година била задужена за снимање и директан пренос Конференције коју су ове године пратиле 1.992 особе преко 11 локација на Интернету. ДИДС је био интензивно промовисан и на друштвеним мрежама о чему је било више речи у сегменту о друштвеним мрежама.

На питања из онлајн анкете одговорило је 80 посетилаца. Општа оцена организације догађаја је 4,9 што је убедљиво најбоља општа оцена ДИДС-а до сада. Кратак видео о ДИДС 2016, на енглеском језику, доступан је на РНИДС YouTube каналу.¹⁶

Учешће на другим скуповима

Саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, Слободан Марковић, је током године учествовао на следећим скуповима:

- 9. 3. 2016. је учествовао на Првој националној конференцији „Дани разговора“
- 21. 3. 2016. је учествовао на конференцији „Дигитално банкарство и економија“ магазина Newsweek
- 20. 4. 2016. је учествовао на дискусији након пројекције филма о Арону Шварцу „The Internet’s Own Boy“
- 19. 5. 2016. је учествовао на конференцији „Разговор о добром управљању у Србији и Југоисточној Европи“
- 19 – 21. 5. 2016. је учествовао на панелу „Public vs. Personal Data“ у оквиру међународне конференције „Internet as a Commons“
- 3. 6. 2016. је учествовао на округлом столу о препрекама у е-трговини у организацији Друштва за информатику Србије
- 27. 6. 2016. је учествовао на дебати о улози дигиталних технологија у развоју медија у Србији, у организацији локалне канцеларије ОЕБС-а
- 16. 9. 2016. је учествовао на скупу о стању информационе безбедности у Србији, у организацији Центра за евроатлантске студије (ЦЕАС), заједно са Војиславом Родићем, председником УО РНИДС-а
- 27. 9. 2016. је учествовао у првој онлајн сесији посвећеној управљању Интернетом у региону ЈИЕ, у београдској канцеларији Дипло фондације
- 6. 10. 2016. је модерирао панел о PayPal-у у ImpactHub-у
- 10. 10. 2016. је учествовао у дискусији на Конференцији „Економске слободе у Србији“
- 25. 10. 2016. је учествовао у дискусији на догађају „Internet Governance Briefing“, у организацији Дипло фондације
- 27. 10. 2016. је учествовао у дискусији на Конференцији „Стартап Екосистем: Округли сто о администрацији и е-управи“
- 11. 11. 2016. је одржао уводни говор о отвореним подацима на хакатону GAJP-а
- 17. 11. 2016. је учествовао на панелу „Сигурност и приватност у онлајн окружењу“, у оквиру Конференције ОЕБС-а

¹⁶ youtube.com/watch?v=hDZtilwyp5k&t=14s

- 19. 11. 2016. је модерирао дискусију о е-пословању и е-банкарству на Конференцији Webiz у Суботици
- 23. 11. 2016. је модерирао панел о подршци државе ИТ сектору на „Digital Economy Conference“
- 28. 11. 2016. је учествовао на панелу у оквиру SHARE скупа о сајбер безбедности, у Стартит центру
- 13. 12. 2016. је учествовао на скупу „Стање и перспективе ИТ индустрије у Србији“
- 14. 12. 2016. је модерирао панел о е-новцу на скупу „IT Space 2016“

—

Данко Јевтовић, директор РНИДС-а, је од 25 - 27. 3. 2016. учествовао у раду скупа „Webiz“ у Зрењанину.

Предраг Милићевић је 26. 5. 2016. учествовао на панелу „Подршка развоју предузетништва младих“, који је одржан у оквиру регионалне конференције „Предузетништво младих – могућности и изазови“, у организацији Привредне коморе Београда.

Представници РНИДС-а су присуствовали Дану заштите података о личности и округлом столу на тему регулативе из области заштите података о личности, који су организовали Друштво за информатику Србије и Привредна комора Београда. Међу догађајима који су посећени током 2016. су и конференције SEE Telecoms Forum, Spark.me, wwwgšac, као и прослава 20 година од почетка масовног коришћења Интернета у Србији.

Управљање Интернетом

Internet Governance Forum

Крајем марта, канцеларија Генералног секретара Уједињених нација продужила је мандат саветнику директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у оквиру Вишепартнерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG). Ова група саветује генералног секретара УН о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum - IGF).

MAG је први овогодишњи састанак одржао почетком априла у Женеви. На састанку је усвојена тема овогодишњег скупа: „Омогућавање инклузивног и одрживог развоја“, као и сет пратећих докумената за глобални јавни позив за предлагање сесија, радионица и других садржаја у оквиру IGF-а. На предлог представника РНИДС-а, а имајући искуства са прошлог IGF-а, ове године је као један од услова за предлагаче свих сесија укључена разрада начина за обезбеђивање равноправног третмана учесника који присуствују догађају уживо и оних који учествују путем Интернета.

У Њујорку су 12 — 14. 7. 2016. одржане отворене консултације и други састанак MAG-а. Главна активност MAG-а на састанку у Њујорку био је избор радионица које ће чинити главни програм IGF-а. Од преко 270 пријављених радионица, MAG је у поступку оцењивања (које је вршено online у другој половини јуна) постигао сагласност око осамдесетак, док је преосталих двадесетак

изабрано након дискусије на самом састанку. На предлог представника РНИДС-а, MAG је донео одлуку да у програм IGF-а уврсти сесију о унапређивању удаљеног присуства на IGF-у.

Након састанка у Њујорку, MAG је донео одлуку да се више неће окупљати уживо до децембра, а договори око комплетирања главних сесија и остатка програма обављени су путем е-листа и неколико конференцијских позива у периоду август-новембар. Током тог периода, представник РНИДС-а допринео је припреми новог сегмента конференције посвећеног учесницима који први пут долазе на IGF - Newcomers Track.

На IGF-у одржаном 6 — 9. 12. 2016 у Гвадалахари, Мексико, представник РНИДС-а учествовао је на сесијама које су биле посвећене унапређивању удаљеног присуства на IGF-у и развоју дијалога о управљању Интернетом у региону Југоисточне Европе.

SEEDIG

Током прве половине 2016. у Београду је одржан други SEEDIG (South Eastern European Dialogue on Internet Governance) - регионални дијалог о управљању Интернетом, чији је домаћин био РНИДС. У четвртм кварталу почеле су припреме за наредни скуп, који ће се одржати у Охриду, Македонија, крајем маја 2017. РНИДС се активно укључио у процес планирања агенде скупа, предлагањем следећих тема за сесије на SEEDIG 2017: „Improving technical cooperation between the ccTLD registry organizations in the SEE region”, „IDN implementations in the SEE region”, „Implementation of DNSSEC in the SEE region”, „National/rural broadband development initiatives in the SEE region”, „Cooperation between network operator groups (NOGs) in the SEE region” и „Open data initiatives in the SEE region”.

Учешће у радним групама ICANN

Током године, у радним групама ICANN-а били су активни саветница директора за стратегију и развој, руководилац Сектора за опште и правне послове, као и руководилац Сектора за финансије.

Саветница директора за стратегију и развој и руководилац Сектора за опште и правне послове учествовали су у раду Радне групе ccNSO Guidelines Review Committee (GRC). Ова група је током првог квартала завршила иницијални рад на иновирању [постојећих докумената ccNSO-а](#). Неке од предложених нацрта усвојио је Савет ccNSO-а, након чега је расписан јавни позив за избор додатних чланова Радне групе, с обзиром да је скуп докумената које ова радна група треба да обради проширен актима у вези са спровођењем плана за IANA транзицију. Током друге половине године, Радна група се бавила изработом докумената којима се регулише избор представника ccNSO у CSC (Customer Standing Committee) и друга тела која ће вршити надзор функционисања IANA након престанка споразума између ICANN-а и Владе САД.

Саветница директора за стратегију и развој учествовала је током године у раду још две радне групе ICANN-а. Прва је била Cross-Community Working Group on Use of Country/Territory Names as TLDs, која је добила задатак да изради правила за употребу ознака држава/територија од три знака за TLD-ове. Почетком године формулисан је иницијални предлог са циљем приближавања ставова gTLD, ccTLD и GAC заједница. Међутим, током дискусија које су уследиле у другом и трећем кварталу, постало је јасно да неће бити могуће постићи договор заинтересованих страна око коришћења SLD од три знака у оквиру нових gTLD домена. Зато је на састанку ICANN у

Хелсинкију одржан форум на ову тему, а Радна група је наставила рад узимајући у обзир закључке форума. Међутим, ни након Хелсинкија није дошло до коначног конвергирања ставова, тако да је Радна група крајем године приступила изради извештаја о досадашњем раду и тачкама спорења, који ће бити предат Управном одбору ICANN-а уместо усаглашеног извештаја Радне групе. Друга радна група била је Latin Generation Panel, где је представница РНИДС-а током првог квартала била ангажована на изради табеле са подацима о језицима који користе латинично писмо (по континентима), као и анализи тренутног статуса стандардизације језика и писма у Црној Гори. У другом кварталу дотадашњи председавајући панела повукао се са те позиције, па су преостали чланови предложили да представница РНИДС-а настави да води панел, што је она прихватила као привремено решење. Након формалног преузимања председавања Latin Generation Panel-ом у августу месецу, до краја године представница РНИДС-а учествовала је у изради коначне табеле језика који користе латинично писмо, различитих упоредних анализа које ће бити од помоћи у даљем раду Радне групе, као и документу са предлогом даљих активности, који се тренутно налази [на јавној расправи](#).

Руководилац Сектора за опште и правне послове током године је учествовао у активностима Competition, Consumer Trust and Consumer Choice Review Team-а, који има задатак да пружи оцену ефеката новог gTLD програма у сфери конкуренције, поверења корисника и корисничког избора. Тим је одржавао редовне контакте путем е-листа и телеконференција, а састанци уживо одржани су на састанцима ICANN у Маракешу, Хелсинкију и Хајдерабаду, али и на неколико посебних сесија уживо у Лос Анђелесу, Вашингтону и Бечу (за шта је ICANN обезбедио подршку за учешће представника РНИДС-а). Након усаглашавања методологије рада, Тим је наручио израду већег броја специјализованих анализа. Представник РНИДС-а бавио се, уз подршку особља ICANN-а, анализом рада 30 највећих регистара нових генеричких домена и закључке о томе доставио је свом под-тиму. Истовремено, направљене су анализе ефеката нових механизма заштите права носилаца интелектуалне својине у оквиру новог gTLD програма (пре свега Uniform Rapid Suspension System). Тим је средином године отпочео рад на писању нацрта извештаја, који је презентован и дискутован на састанцима са заједницом и УО ICANN у Хелсинкију и Хајдерабаду. Почетком 2017. очекује се завршетак рада на нацрту извештаја и пуштање овог документа на јавну расправу.

Руководилац Сектора за финансије био је активан током године у раду Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO SOP WG). Акценат рада Радне групе био је на давању коментара на Оперативни план и Буџет за фискалну 2017, посебно у вези са јачањем KPI, мерила пословања и издатака за IANA транзицију. Чланови Радне групе радили су у подгрупама са задатком анализе, контроле и давања коментара на поједине делове планских докумената (подела је вршена према стратешким циљевима). Радна група је одржавала редовне контакте путем е-листа и телеконференција, а састанци уживо одржани су на састанцима ICANN у Маракешу, Хелсинкију и Хајдерабаду (за који је ICANN обезбедио подршку за учешће представника РНИДС-а). Током четвртог квартала, Радна група је у фокусу свог рада имала сагледавање буџетског процеса за фискалну 2018. Акценат је стављен на оперативни план и буџет за формирање и функционисање PTI (Public Technical Identifiers), који треба да преузме обављање IANA функција. Осим тога, било је дискусије о управљању ризицима на нивоу организације, кључним индикаторима перформанси и пројекцијама стопа обнове домена у оквиру нових gTLD простора.

RSNOG

У склопу Конференције ДИДС 2016, одржано је прво неформално окупљање RSNOG заједнице у 2016. На овом скупу било је речи о организацији друге RSNOG конференције, као и о другим активностима RSNOG заједнице током ове године.

Почетком августа обављена је миграција RSNOG е-листе на нови сервер.

Током септембра, Слободан Марковић, као особа за контакт са другим NOG заједницама и координатор активности у вези са организацијом RSNOG скупова, успоставио је иницијални контакт са организацијом ISOC, ради испитивања могућности сарадње на организацији [конференције ION](#) у склопу RSNOG конференције 2017. Постигнута је прелиминарна сагласност на ту тему, а детаљи ће бити разрађени почетком 2017.

RSNOG конференција

Припрема Друге RSNOG конференције отпочела је 28. 3. 2016, када је на RSNOG е-листу послат јавни позив за пријављивање чланова Програмског тима Конференције. Програмски тим је током другог квартала почео са радом и одржао је један састанак путем Skype, током кога су договорени први детаљи овогодишње RSNOG конференције. Договорено је да формат скупа буде незнатно измењен, пре свега у смислу продужења трајања појединачних предавања и увођења нових садржаја.

У септембру су настављене припреме Друге RSNOG конференције, а одржан је и други састанак Програмског тима Конференције. Са организацијом RIPE NCC договорена је сарадња у организовању и промоцији техничких обука које RIPE прави за своје чланове у Србији и региону, тако да је овогодишњи циклус RIPE обука одржан током три дана непосредно након RSNOG конференције. Имајући у виду да је за одржавање RIPE обука одабран Хотел „Краун плаза“, Програмски тим RSNOG конференције сагласио се да RSNOG конференција буде одржана на истом месту. Програмски тим је утврдио прелиминарну сатницу Конференције, направљен је прелиминарни прерачун трошкова скупа и успостављени су иницијални контакти са потенцијалним спонзорима. Током октобра и почетком новембра одржани су састанци Програмског тима, на којима је уобличен коначни програм Конференције. Пријаве су отворене 7. 11. 2016, а затворене су десет дана касније.

Друга RSNOG конференција одржана је у Хотелу „Краун плаза“, 22. 11. 2016. од 14 до 18 часова. Конференцију су подржали РНИДС, RIPE NCC, Interxion, SOX и Mainstream. Конференција је окупила око 120 мрежних стручњака, а одржано је шест презентација на теме као што су безбедност мрежне инфраструктуре, критичних сервиса и корисничких садржаја на Интернету, заштита од DDoS напада и пројектовање модерних дата центара. Представљен је пројекат успостављања тачке размене интернет саобраћаја у Нишу, као и активности удружења администратора јужне Србије. Ове године на RSNOG конференцији одржан је и наградни квиз из области познавања интернет мрежа, а награде су биле Arduino и Raspberry Pi комплети.

Све презентације и видео снимци објављени су на веб-страници Конференције.¹⁷

¹⁷ rsnog.rs/skupovi/druga-rsnog-konferencija

RNIDS-CERT

Почетком маја, Канцеларија је, на захтев управног одбора РНИДС-а, ажурирала и допунила Предлог Плана за формирање РНИДС-CERT-а и проследила га УО на даље поступање.

Током четвртог квартала потписан је Споразум о сарадњи између РНИДС-а и МУП-CERT-а, након чега је одржан састанак са колегама из МУП-CERT-а посвећен разматрању даљих корака у вези са реализацијом Споразума.

—

Влада Републике Србије је тек крајем новембра 2016. усвојила четири уредбе неопходне за примену новог Закона о информационој безбедности. Овим је РНИДС проглашен ИКТ системом од посебног значаја, што се и очекивао од тренутка доношења Закона.

Овим је успостављен нови оквир за даљи рад на формирању РНИДС-CERT-а, што је довело по потребе да Управни одбор РНИДС-а преиспита стратешка опредељења Фондације у области информационе безбедност и да одреди мисију, задатке и домен деловања РНИДС-CERT-а.

Финансијски извештаји

У овом делу документа укратко ће бити представљени Биланс успеха (за период 1. 1 – 31. 12. 2016, у поређењу са претходном годином), као и Биланс стања (на дан 31. 12. 2016. у поређењу са стањем на дан 31. 12. 2015) те пратећи показатељи пословања у посматраном временском оквиру. Ова анализа је базирана на подацима из финансијских извештаја (Биланс успеха и Биланс стања) за статистичке потребе који су предати АПР-у крајем фебруара 2016.

Најпре, у наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период и одговарајуће стопе раста:

У .000 РСД	2015. или 31. 12. 2015.	2016. или 31. 12. 2016.	%
Пословни приходи	99.268	106.111	106,9%
Пословна добит	3.286	6.387	194,4%
Нето резултат	3.986	6.566	164,7%
Актива	130.810	142.512	108,9%
Капитал	72.810	79.376	109,0%
Нето дуг	- 21.454	- 15.687	73,1%

Биланс успеха

У .000 РСД	2015.	2016.
Пословни приходи	99.268	106.111
Приходи од продаје	98.371	105.405
Остали пословни приходи	897	706
Пословни расходи	95.892	99.724
Трошкови материјала	611	763
Трошкови зарада и накнада зарада	56.183	56.107
Остали пословни расходи	34.718	38.261
Трошкови амортизације	4.470	4.593
ЕБИТ	3.286	6.387
ЕБИТ маржа	3,3%	6,0%
Финансијски приходи	2.076	1.681
Финансијски расходи	302	77
Остали приходи	5	0

У .000 РСД	2015.	2016.
Остали расходи	26	42
Нето добитак / Губитак пословања које се обуставља	-231	-85
ЕБТ	4.808	7.864
Порез	822	1.298
Нето резултат	3.986	6.566
Нето профитна стопа	4,0%	6,2%

У 2016. је остварен раст пословних прихода од 6,9% у односу на остварење из 2015. Имајући у виду да су пословни расходи (укључујући и амортизацију) остварили раст у истом периоду од 4%, пословни добитак је на нивоу од 6.387 хиљада динара (уз стопу од 6%, и повећање у односу на 2015. од 94,4%, као и ЕБИТДА маржу од 10,3%.

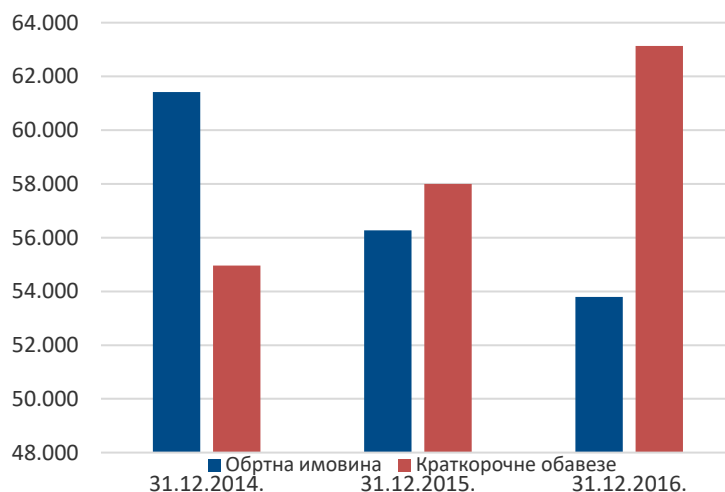
Имајући у виду финансијске и остале расходе износ добити пре опорезивања је 7.864 хиљада динара (уз стопу од 7,4% и повећање од 63,6% у односу на 2015. Већи резултат пре опорезивања у односу на пословни резултат је последица добитка из активности финансирања. Нето добит износи 6.566 хиљада (уз стопу од 6,2% и повећање у односу на 2015. од 64,7%, када је профитна стопа била на нивоу од 4%). Дакле и даље је на снази позитивно финансијско пословање, на нивоу који се подудара са фондацијском улогом РНИДС-а.

Биланс стања

У .000 РСД	31. 12. 2015.	31. 12. 2016.
Стална имовина	74.540	88.718
Нематеријална имовина	13.122	14.237
Некретнине, постројења и опрема	61.418	62.381
Дугорочни финансијски пласмани	0	12.100
Обртна имовина	56.270	53.794
Залихе и дати аванси	433	790
Потраживања	988	316
Краткорочни финансијски пласмани	30.207	34.558
Готовински еквиваленти и готовина	21.454	15.702
ПДВ и активна временска разграничења	3.188	2.115
Актива	130.810	142.512
Ванбилансна актива	96	98
Капитал	72.810	79.376
Нераспоређена добит / Губитак ранијих година	68.824	72.810
Нераспоређена добит / Губитак текуће године	3.986	6.566

У .000 РСД	31. 12. 2015.	31. 12. 2016.
Дугорочна резервисања	0	0
Дугорочне обавезе	0	0
Краткорочне обавезе	58.000	63.136
Краткорочне финансијске обавезе	0	15
Обавезе из пословања	4.986	5.038
Обавезе по основу ПДВ и ПВР	51.714	55.705
Остале краткорочне обавезе	1.081	965
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	219	1.413
Пасива	130.810	142.512
Ванбилансна пасива	96	98

Уколико се у анализу укључи нето обртни фонд (који има задатак да покаже који део обртне имовине је финансиран из дугорочних извора финансирања), као показатељ ликвидности, види се да је слика ликвидности на завидном нивоу:

Као што се са графикона изнад (који је у хиљадама динара) види, након прекинутог тренда позитивног и готово стално растућег позитивно нето обртног фонда на крају 2015, када је нето обртни фонд био негативан на нивоу од -1.730 хиљада динара, слична ситуација је била и на крају 2016. на нивоу од -9.342 хиљаде динара. Два су разлога за смањење нето обртних фонда. Један је чињеница да је у 2016. као и у самој 2015. заокружен инвестициони циклус у нову инфраструктуру и систем за регистрацију назива домена, као и да је током 2016. значајан део обртне имовине (готовине) уложен у дугорочне финансијске пласмане (државне хартије од вредности). На тај начин је значајан део обртне имовине конвертован у сталну имовину па је услед тога дошло и до смањења нето обртног фонда, док је износ краткорочних обавеза на релативно истом нивоу. Први знаци опоравка су се догодили већ у прва два месеца 2017.

Осим нето обртног фонда, као показатеље ликвидности корисно је навести и још три показатеља ликвидности пословања у посматраном периоду:

Показатељ	31. 12. 2014.	31. 12. 2015.	31. 12. 2016.
Ликвидност 1. степена	0,18	0,37	0,25
Ликвидност 2. степена	1,11	0,96	0,84
Ликвидност 3. степена	1,12	0,97	0,85

Горе наведени показатељи указују на ликвидност РНИДС-а која је на нивоу с краја 2015. (незнатно нижа по сва три критеријума), као и могућности за редовно сервисирање свих доспелих и потенцијалних обавеза, нарочито имајући у виду њихову структуру (велико учешће пасивних временских разграничења). Ово је додатно поткрепљено чињеницом о негативном нето дугу и његовом значајном износу, који је смањен за око 26,9% у односу значајно велики ниво са краја 2015. (али је и такав на значајно високом нивоу).

Реализација Финансијског плана

На бази програма „Проток новца“ израђен је преглед извршења плана (прилива и одлива) за 2016. и одговарајуће поређење са планираним вредностима.

Детаљнији приказ следи у табели испод:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Проценат реализације
A	Укупно приливи	130.498.955	133.377.112	-2.878.157	102,2%
1	Приливи	130.498.955	133.377.112	-2.878.157	102,2%
1.1	Аванси за регистрацију домена	127.421.505	130.213.398	-2.791.893	102,2%
1.2	Провера оспособљености	72.000	72.000	0	100,0%
1.3	Финансијски приливи	1.402.450	1.535.535	-133.085	109,5%
1.3.1	Камате на штедњу	801.200	823.938	-22.738	102,8%
1.3.2	Принос од ХоВ	281.250	277.182	4.068	98,6%
1.3.3	Позитивне курсне разлике	320.000	434.415	-114.415	135,8%
1.4	Накнаде суоснивача	864.000	816.000	48.000	94,4%
1.4.1	Обнова	840.000	804.000	36.000	95,7%
1.4.2	Нови суоснивачи	24.000	12.000	12.000	50,0%
1.5	Остали приливи	739.000	740.179	-1.179	100,2%
1.6	Приливи од РНИДС-CERT-а	0	0	0	
Б	Укупно одливи	130.496.183	122.532.156	7.964.027	93,9%
2	Развој Регистра и тржишта домена	38.171.601	34.634.517	3.537.084	90,7%
2.1	Развој Система за регистрацију и доступност домена	18.379.589	16.663.437	1.716.152	90,7%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Проценат реализације
2.1.1	Инфраструктура	10.578.189	9.298.383	1.279.806	87,9%
2.1.2	Систем за регистрацију домена	2.992.000	2.880.533	111.467	96,3%
2.1.3	Систем за разрешење DNS упита	1.609.560	1.592.533	17.027	98,9%
2.1.4	Увођење DNSSEC-а	255.000	0	255.000	0,0%
2.1.5	Хостинг услуге	231.840	181.131	50.709	78,1%
2.1.6	Софтверске лиценце – годишња обнова	2.713.000	2.710.857	2.143	99,9%
2.2	Развој и примена правила за регистрацију домена	622.700	595.327	27.373	95,6%
2.2.1	Доприноси у вези са правом на управљање делегираним доменима – ICANN	575.000	557.352	17.648	96,9%
2.2.2	Рад Комисије за решавање приговора	47.700	37.975	9.725	79,6%
2.2.3	Унапређивање правила за решавање спорова	0	0	0	
2.2.4	Остало	0	0	0	
2.3	Развој тржишта	12.215.891	11.236.642	979.249	92,0%
2.3.1	Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	1.259.889	1.102.864	157.025	87,5%
2.3.2	Спровођење едукативно-промотивних кампања	4.110.000	3.895.377	214.623	94,8%
2.3.3	Промотивни материјали (BTL)	1.260.000	1.236.383	23.617	98,1%
2.3.4	Спољни сарадници – маркетинг	1.480.000	1.249.162	230.838	84,4%
2.3.5	Унапређивање интернет присуства	0	0	0	
2.3.6	Спровођење истраживања о тржишту домена	450.000	445.226	4.774	98,9%
2.3.7	Односи са медијима	1.680.000	1.573.136	106.864	93,6%
2.3.8	Спољни сарадници - односи са јавношћу	1.976.002	1.734.494	241.508	87,8%
2.3.9	Креирање ад хок садржаја за интернет сајтове и друштвене профиле	0	0	0	
2.4	Домаћа и међународна размена најбоље праксе	6.653.421	6.139.111	514.310	92,3%
2.4.1	Службена путовања запослених	4.127.856	3.671.271	456.585	88,9%
2.4.2	Организација међународних радионица	1.866.190	1.822.114	44.076	97,6%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Проценат реализације
2.4.3	Чланарине у међународним удружењима	659.375	645.725	13.650	97,9%
2.9	Резерва за групу 2.	300.000	0	300.000	0,0%
3	Пословна извршност и рад Канцеларије	60.571.796	59.095.172	1.476.624	97,6%
3.1	Ефективно и ефикасно пословање	3.026.950	2.742.829	284.121	90,6%
3.1.1	Увођење стандарда у пословање и управљање пословањем	235.350	0	235.350	0,0%
3.1.2	Професионалне услуге	2.791.600	2.742.829	48.771	98,3%
3.1.3	Стабилност пословања и управљање ризицима	0	0	0	
3.2	Запослени	35.082.146	34.705.403	376.743	98,9%
3.2.1	Зараде запослених	33.921.846	33.704.565	217.281	99,4%
3.2.2	Превоз запослених	442.300	343.850	98.450	77,7%
3.2.3	Друга давања запосленима у складу са уговорима о раду	100.000	82.494	17.506	82,5%
3.2.4	Развој кадрова	618.000	574.494	43.506	93,0%
3.3	Режијски, комунални, административни и порески одливи	21.387.700	20.780.506	607.194	97,2%
3.3.1	Комуналије	1.274.400	1.169.678	104.722	91,8%
3.3.2	Комуникације	948.000	945.588	2.412	99,7%
3.3.3	Одржавање опреме и просторија	995.400	879.690	115.710	88,4%
3.3.4	Репрезентација	612.000	606.418	5.582	99,1%
3.3.5	Административни и логистички издаци	998.400	978.777	19.623	98,0%
3.3.6	Осигурање	409.500	261.173	148.327	63,8%
3.3.7	Финансијско-порески одливи	16.150.000	15.939.182	210.818	98,7%
3.4	Набавка основних средстава за Канцеларију	875.000	866.433	8.567	99,0%
3.4.1	Рачунарска опрема у Канцеларији	515.000	508.886	6.114	98,8%
3.4.2	Канцеларијска опрема	360.000	357.548	2.453	99,3%
3.9	Резерва за групу 3.	200.000	0	200.000	0,0%
4	Организациони развој Фондације	19.998.786	18.563.429	1.435.357	92,8%
4.1	Обезбеђење јавности рада и високог нивоа одговорности	1.003.200	916.295	86.905	91,3%
4.1.1	Корпоративни материјали	550.000	513.095	36.905	93,3%
4.1.2	Сајт рнидс.срб	453.200	403.200	50.000	89,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Проценат реализације
4.2	Рад Управног одбора	10.655.252	10.539.407	115.845	98,9%
4.2.1	Накнаде за рад чланова Управног одбора	9.721.670	9.707.728	13.942	99,9%
4.2.2	Техничка подршка за рад Управног одбора	305.600	305.202	398	99,9%
4.2.3	Спољни сарадници и консултанци УО	0	0	0	
4.2.4	Радне групе УО	627.982	526.477	101.505	83,8%
4.2.5	Трошкови превоза	0	0	0	
4.3	Рад Конференције суоснивача	3.910.122	3.597.665	312.457	92,0%
4.3.1	Накнаде за рад председника и заменика председника КС	2.246.500	2.199.719	46.781	97,9%
4.3.2	Одржавање седница Конференције суоснивача	1.663.622	1.397.946	265.676	84,0%
4.3.3	Радне групе Конференције суоснивача	0	0	0	
4.4	Рад осталих тела Фондације	1.138.500	1.123.201	15.299	98,7%
4.4.1	Статутарна комисија	238.500	237.342	1.158	99,5%
4.4.2	Интерна ревизија	900.000	885.859	14.141	98,4%
4.5	Међународна сарадња	2.369.012	1.910.520	458.492	80,6%
4.5.1	Службена путовања	2.269.012	1.910.520	358.492	84,2%
4.5.2	Сарадња са другим регистрима	100.000	0	100.000	0,0%
4.6	Техничка подршка за рад тела Фондације	722.700	476.341	246.359	65,9%
4.6.1	Репрезентација	96.000	93.614	2.386	97,5%
4.6.2	Стручна помоћ у раду тела Фондације	50.000	14.000	36.000	28,0%
4.6.3	Е-услуге за потребе тела Фондације	124.200	68.244	55.956	54,9%
4.6.4	Трошкови организације скупова	100.000	0	100.000	0,0%
4.6.5	Осигурање за путовања	52.500	10.922	41.578	20,8%
4.6.6	Остали трошкови	300.000	289.560	10.440	96,5%
4.7	Спровођење споразума са Министарством	0	0	0	
4.7.1	Консултант за организациона питања	0	0	0	
4.7.2	Консултант за информациону безбедност	0	0	0	
4.7.3	Остало	0	0	0	
4.9	Резерва за групу 4.	200.000	0	200.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализацију	Проценат реализације
5	Подршка развоју Интернета у Србији	11.154.000	10.239.039	914.961	91,8%
5.1	Пружање подршке државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика	300.000	300.000	0	100,0%
5.2	Едукација стручне и шире јавности у области Интернета	1.060.000	833.889	226.111	78,7%
5.2.1	Сарадња са факултетима	250.000	170.000	80.000	68,0%
5.2.2	Едукација путем интернета	810.000	663.889	146.111	82,0%
5.3	Пружање подршке интернет заједници	9.694.000	9.105.150	588.850	93,9%
5.3.1	Пружање подршке развоју садржаја	184.000	96.616	87.384	52,5%
5.3.2	Спонзорства и донације	1.680.000	1.474.313	205.687	87,8%
5.3.3	Организовање скупова	7.005.000	6.784.229	220.771	96,8%
5.3.4	RSNOG	825.000	749.991	75.009	90,9%
5.9	Резерва за групу 5.	100.000	0	100.000	0,0%
6	РНИДС-CERT	100.000	0	100.000	0,0%
9	Резерва	500.000	0	500.000	0,0%

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31. 12. 2016.

Датум	31. 12. 2016.	
Средњи курс евра	123,4723	
Валута	RSD	EUR
Средства у РСД	RSD	Прерачунато у EUR
Текућа средства у РСД	19.306.815	€ 156.366
Орочена средства у РСД	14.000.000	€ 113.386
Укупно	33.306.815	€ 269.751
Средства у ЕУР	Прерачунато у RSD	EUR
Текућа средства у ЕУР	10.162.042	€ 82.302
Орочена средства у ЕУР	6.790.976	€ 55.000
Укупно	16.953.018	€ 137.302
Укупно без ХОВ	50.259.834	€ 407.054
Хартије од вредности	12.100.285	€ 98.000
Укупно новчана средства	62.360.119	€ 505.054

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 62.360.119,1 динара.

У Београду,
10. марта 2017.

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а
danko.jevtovic@rnids.rs

ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за 2016.

	РНИАДС Регистар националног интернет домена Србије			Регистар националног интернет домена Србије Жоржа Клемансоа 18а/І, 11108 Београд, Србија телефон: 011.7281.281 rnids.rs рнидс.срб kancelarija@rnids.rs												
2013.				2014.				2015.				2016.				
Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	
rs.	9.762	39.468	14.847	56.444	10.787	44.116	14.539	59.923	10.491	48.558	14.538	64.320	12.506	52.459	15.806	69.561
co.rs.	2.546	14.341	2.339	17.486	2.462	14.347	1.977	16.923	2.189	14.204	1.802	16.636	2.726	13.904	1.618	16.108
in.rs.	1.229	1.752	792	2.747	853	1.699	760	1.770	774	1.689	756	2.595	962	1.697	737	2.547
edu.rs.	142	1.215	365	1.653	182	1.449	284	2.599	126	1.615	260	1.914	386	1.721	311	2.052
org.rs.	525	2.418	532	3.106	460	2.511	455	3.067	466	2.555	439	3.082	683	2.576	441	3.103
gov.rs				239				251				261				272
ac.rs				59				61				64				68
.rs	14.204	59.194	18.875	81.734	14.744	64.122	18.015	84.594	14.046	68.621	17.795	88.872	17.263	72.357	18.913	93.711
срб.	2.651	2.402	338	2.837	634	2.127	213	2.421	466	1.878	216	2.187	332	1.732	142	2.034
обр.срб	51	41	9	51	6	41	4	48	9	39	8	48	7	41	3	44
орг.срб	137	127	12	136	20	112	8	124	20	100	12	118	14	114	7	111
од.срб	189	83	7	95	24	59	15	79	27	48	4	55	20	44	14	58
пр.срб	563	606	48	665	102	544	16	578	105	432	14	487	100	358	16	417
ак.срб				10				10				10				10
упр.срб				51				55				58				62
.срб	3.591	3.259	414	3.845	786	2.883	256	3.315	627	2.497	254	2.963	473	2.289	182	2.736
Укупно	17.795	62.453	19.289	85.579	15.530	67.005	18.271	87.909	14.673	71.118	18.049	91.835	17.736	74.646	19.095	96.447